

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

10. Telefon: 9-77. Előf. Havonta 110, negyedévre 600, egészévre 1200 (Áldre: Havonta 2, negyedévre 12, egészévre 20 detések díjazás szerint KELET az erdélyi és b. ország egyetlen politikai újságjának utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Disztér 2., I. em.

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő Jankovics Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Károlyi Ernő, Strada Matei Balaș. Kedd, 1934. dec. 11. 5695. EV. TEBET 5. XVII. EVF. 278. SZÁM.

ek NGYEN korszorót denki, aki 2 kgr. kókuszvaját A CERES-ételsír ilyen ételhez és sü. ez használható. Egészsebb, mint bármilyen zsiradék. ját az ilfovi megyei yminiszter a királynál 7. december 8. Popo. özlik a ma reggeli la. azt a hirt, hogy ő na a Skoda-szerződés és ott Fiala Skoda gyalt volna. Rámutat nem járt Prágában, usában Karlsbadba seh fővároson. Akkor zódés meg lett kötvé vonatból, hanem a kö. ő tisztviselőjével be. ti parasztpárt döntött 7. december 8. A Cu- nemzeti parasztpárt unkálataival. Megáll- atott ügyeket titokban yi szívárgott ki, hogy ol volt szó. A Mirto- esszusának időpontjá- int sibini szervezetek a történet döntés. Mi- i a megtárgyaltakat mmünikét adnak ki a. értékű beruházással z Egyesült-Államok unkanéliküliséget ber 8. (Rador.) A készit a munkanélküli- milliárd dollár értékű ak végeztetni. A köz- pelnek villamosművek hatóvá tétele. stb. t Államok közti tele- titotta meg Hull kül- Hirota japán külügy- mlitette, hogy ezelőtt pánba érkezése 7 hó- !!! zeti műterem. Ama- rvói képek, portrék, um felvételek, mű- legolcsóbb áron. Elő- atokat, kidolgozásokat, zíték. Modern műte- fényképare! Minden dyöződjön meg szemé- uca (v. Egyetem u.) Polysfoto! v- és Lapkiadó B. T. da Baron L. Pop 14. v: 9-77. zsurat

Disznó és disznóság

Hitler eredetileg kenyeret, munkát és becsületet ígért a német népeknek.

Kenyeret nem adott, munka nincs, a munkanélkülieknek nincs mit enniük és a vezetők annyira dúsálnak a jöbän, hogy még a német maradékok becsületét is megesszik. Munka helyet Winterhilfe jut osztályrésztül a nyomorgó tömegeknek.

A téli segélyakció azonban nem annyira reális, mint amennyire inkább szimboliztikus.

Egy 150 kilós disznó szimbolizálja, amelyet Göbbels dr és a rezsim vezetői érthető megilletődöttséggel fogadtak vasárnap Berlin kapujában.

Egy 150 kilós disznó semmiesetre sem kielégítő szimbólum. A munkanélküli milliók nem lakkak jól belőle és ahhoz sem elég kövér, hogy teljes nagyságában jelképezze azt a disznóságot, amelyet a kenyérpótló Winterhilfe és általában az egész hitlerista rezsim képvisel.

Göbbels meghatódottsága mindenestre érthető.

A Göringé is, aki nem vehetett részt a nagyszerű szimbólum fogadtatásában, mert ugyanakkor Strauss Richardnak a zenei kamara elnökségéről való lemondását kellett elfogadnia.

A disznó bevonul, az igazi zene kivonul Németországból.

Mindenképpen szimboliztikus. mmi stp...M, néte l srndiu taol hrndlu iu London, dec. 10. (Rador.) A Tutankha-

A kanadai ötös iker

Dafoy kanadai orvos számos előadásban jelentette be kanadai kollégáit, hogy sikerült megtartania az életnek a kanadai ötös ikereket.

A kiváló orvos részletesen taglalta azokat az orvosi erőfeszítéseket, amelyeket az ötös iker életbentartása érdekében tett.

A kanadai orvosok eme tudományos erőfeszítések honorálásaképpen most Nobel-díjra akarja felterjeszteni a kétségtelenül tehetséges orvost.

A világ közvéleménye valószínűleg nem fog tiltakozni az ellen, hogy a derék kanadai orvos a Nobel-díj erkölcsi és anyagi áldásaiban részesüljön.

Aki életet tart meg, az megérdemli, hogy az élet minden előnyében részesüljön. Ennek ellenére egy kissé mégis ellentmondónak és anakroniztikusnak találjuk a kanadai orvos dicsőségét.

Nem mintha lebecsülnék Dafoy ur sikerét, vagy lebecsülnék azt az öt életet, amit sikerült megmentenie az elpusztulástól.

Inkább azt a tanulságot szeretnénk levonni az öt iker sikeres megmentéséből, hogy hasonló erőfeszítésekkel sokkal több és sokkal életrevalóbb emberléteket is meg lehetne, sőt meg kellene tartani az életnek.

Számos ember él ugyanis ezen a világon, akiknek élete megtartásához nem is volna szükséges orvosi beavatkozás, még kevésbé olyan tudományos erőfeszítés, mint amilyen Dafoy dicsőségét hangsúlyozza alá.

Ma százezerrel, sőt milliószámra élnek emberek, akik ugyan nem születtek ikreknek és ily módon születésükkel nem terhelték túl szülőanyjukat — mégis ki vannak téve annak, hogy testi és lelki leromlásuk következtében hamarabb fogják itthagyni ezt az árnyékvilágot, mint azt eredeti testi állapotuk megszabta számukra.

Az éhezők, a nyomorgók millióira gondolunk, akik saját hibájukon kívül lézengenek a világon s ha nem lesznek öngyilkosok, úgy a tüdővész, vagy egyéb betegségek martalékává lesznek.

Dafoy kétségtelenül megérdemli a Nobel-díjat, de méginkább megérdemelnék azok a tudósok, akik hathatós orvosságot találnának fel a társadalmi betegségek leküzdésére.

Dafoynek és a hozzá hasonló kiváló orvosoknak valóban nincs módjuk több életet megmenteni az életnek az orvostudomány eszközeivel. De igenis vannak lehetőségek arra is, hogy a társadalom igazságtalanságait ki küszöböljük, azokat az igazságtalanságokat, amelyek nemhogy megmentsek a gyöngöket az élet számára, de még az erőseket is elpusztítják.

A belföldi kölcsönre jegyzett három és félmilliárd nem elég a hadsereg felszerelésére

Slavercu kijelentette, hogy minden polgár hozzá kell járuljon a hadsereg felszereléséhez, de nem vetnek ki adót a tőkére

Bucuresti-Bukarest, december 10. Slavercu pénzügyminiszter a következő nyilatkozatot adta a belföldi sajtónak:

Az országfejlesztési kölcsönből a minisztérium eddigi adatai szerint 3 1/2 milliárd lej folyt be. Az egész világnak be kell látnia, hogy ezzel az összeggel nem lehet felfegyverezni egy modern hadsereget, amelynek minden pillanatban akcióképesnek kell lennie. Ezért legelőször el kell készítenünk hadseregünk felfegyverzésének tervezetét, ami folyamában is van, azután a hadfelszereléshez szükséges pénzügyi forrásokat kell megszerezni. Közülhetem, hogy a tervezet 10 év alatt lesz megvalósítva és szükséges lesz ehhez az ország összes polgárainak hozzájárulása. A pénzügyminiszter azonban leszögezte, hogy nem lesz szó a tőkére kivetendő adóról, hanem más rendszer által fogják megszerezni a hadsereg szükségleteinek anyagi alapjait. Slavercu még bejelentette, hogy a minisztériumban serény munka folyik, pontos programot dolgoznak ki és annak eredményeit rövidesen közölni fogják a nyilvánossággal.

Az Adeverul szerint a három milliárd 400 millió lej összegből 2 milliárd 350 millió fognak a hadsereg ellátására fordítani, míg a fennmaradó 850 milliót egészségügyi, kulturális és monetáris befektetésekre stb. fordítják. A hadsereg felfegyverzésének tervezete azonban sokkal nagyobb és külföldön is fognak jelentős rendeléseket eszközölni. A pénzügyminisztérium néhány új pénzügyi tervezetet is készít, amiket rövidesen ismertetni fognak és hivatal lesznek megoldást szerezni a fennálló nehézségek megnyerésére.

A pénzügyminisztérium drasztikus hangú körrendeletet intézett a pénzügyi igazgatóságokhoz. A körrendelet megállapítja, hogy ami a minisztérium egyes rendeleteit illeti, azok végrehajtását nem végezték el idejében és így a bevételek igen gyengék. A rendelet rámutat arra, hogy a minisztérium el van határozva az év végéig be nem hajtott tartozások miatt a vétkeknek talált tisztviselőket felelősségre vonni.

Rendzavarás nélkül zajlott le a december 10-iki diák-demonstráció

Tüntetések voltak Kolozsváron és Bukarestben, de rendzavarásra nem került sor

Ciuj-Kolozsvár, dec. 10. (Az Új Kelet tud.) Tegnap, december 10-én mult 12 éve annak, hogy a romániai antiszemita diákmozgalom tettkében is kifejezésre jutott. Ezt a napot évről-évre különös gonddal és néhol hathatós külsőségek közepette ünneplik meg az ország diáksága. Ezuttal a rektorok tanácsának véleményezése alapján a belügyminisztérium az összes egyetemi városokra nézve minden uccai tüntetést betiltott és a diákok gyülekezését kizárólag zárt termekben engedélyezte, ezt is csak az illető főiskola rektorátusának jóváhagyásával. Kivételet e rendelkezés alól csak a bukaresti egyetemi diákság képezett, amely nem megengedték, hogy az ismeretlen katonai sereimékehez felvonulást rendezzenek.

A bukaresti tüntetés

Délelőtt tíz órakor ennek megfelelően az összes bukaresti fakultások diákjai a Szent Antal templomban gyűltek össze és résztvettek az évforduló alkalmából rendezett Istentiszteleten. Az egyházi szertartás után Traian Cotiga, az országos keresztény diák szövetség elnöke és Antonio alelnök méltatták a nap jelentőségét, majd zárt sorokban felvonultak a Carol-parkban, az ismeretlen katonai sereimékehez, amelyen koszorút helyeztek el. Ezalatt a belügyminisztériumban Titeanu belügyi alminiszter, Stancescu zredes, a sziguranca vezérigazgatója, Marinescu rendőrprefektus és a csendőrpáncsnik-ság kiküldöttje megbeszélésre ültek össze, amelynek eredményeképpen jelentést kértek az egyetemi városok helyzetéről és újabb instrukciókat adtak a rendfentartásra vonatkozólag. A kormány kívánsága az volt, hogy az alárendelt közegek minden erővel akadályozzanak meg esetleges rendbontásokat.

Kolozsváron sem volt rendbontás

A kolozsvári diákság délelőtt fél 11 órakor a Görögtemplom uccában levő kápolnában gyűlt össze, hogy asszisztáljon az évforduló tisztelőre rendezett egyházi szer-

tartáshoz. A polgári és katonai hatóságok széleskörű intézkedéseket foganatosítottak a rend fenntartására. A teljes kolozsvári rendőrelégységen kívül három század csendőr, a rendőrség két riadó-autója és a Pulca rendőrközpont által megszervezett motorbicikli és kerékpárkürönműnyek álltak készenlétben a város háza udvarán, ahol jelen voltak Costescu erdélyi sziguranca vezérfelügyelő, dr. Biriescu főügyész, Negulescu őrnagy, katonai ügyész és a csendőrlégió teljes parancsnokságán kívül a hatodik hadtest parancsnokságának tábormok-delegátusa is, akik együttesen beszélték meg a szükséges intézkedéseket. Istentisztelet után, miután a csoportos felvonulásnak az egyetem környékén elhelyezett csendőrkordonok állták volna útját, egyenként szivárogtak le a diákok a Főtérrre, majd egy adott pillanatban a Nemzeti Színház előtt találkoztak, ahol számuk rövidesen mintegy háromszáz főnyire nőtt.

Egy rövid beszéd elhangzása után, hazafias dalokat énekelt a tömeg, majd a szavalókórus rázendített a „jos jidanra”, miközben a tömeg a Regina Maria ucca felé indult. Ekkor azonban a csendőr és rendőrkürönműnyek közbeléptek és szétszórták a tüntetőket. A Regina Maria uccán lövésre emelt fegyverrel hármas csendőrkordon sorakozott fel, miközben a motorbiciklis küldöncök, akik szakadatlanul jöttek, mentek a manifestáció helyszíne és a hatóság vezetői székhelye között, feltétlenül megkapó látványt nyújtottak.

Segélykérő jeleket adott le egy japán tehergőzös

Newyork, dec. 10. (Rador.) Több hajó utban van teljes sebességgel a Victoria Amaru japán teherhajó megmentésére, amely segélykérő szikratáviratában közölte, hogy a hajó parancsnokát és 3 tisztjét óriási hullám elsodorta és mindhármán eltűntek a tengerben.

Gettó-históriák

Egon Erwin Kisch: Geschichten aus sieben Ghettos (Alert de Lange kiadása, Amsterdam.)

Néhány hét előtt Kischnek egy riportázs gyűjteményéről számoltam be. Eintritt verboten! volt a találó címe. Ez a cím pompásan jellemzi a könyvet, nemkülönben minden akadálynak, tilalomnak fittyet hányó szerzőjét.

Most megint egy új „kötet Kisch“ fekszik előttem. A száguldó riporter tehát — uti liber docet — az alkotásban is száguld. Repülőgépgyorsasággal produkál.

Ez a mostani „E. E. K.-könyv“ még erősebben érdekelt bennünket. A zsidó Kisch zsidó mondanivalói sorakoznak benne. Gettó-históriák.

Nem kizárólag riportok. Riport is akad persze a gyűjteményben és pedig műremekké tökéletesített formában, hiszen Kisch a riport klasszikusa. De más és új és nemkevesébe előnyös oldalról is bemutatkozik. Kiderül például, hogy novellista is. Pompás megrajzolója a gettó torz alakjainak. Teszem a félkötve falusi krajzlerosnak, aki Heine Loreley-jába habarodott belé és ezt a verset egész életét át a legcifrább kacskaringókkal másolgatja. Vagy a világból kikopott nyugdíjas szerkesztőt rajzolja elébünk, a koturnuson járó vezércikkírást utolsó mohikánját. Rendületlenül bejár a redakcióba ez a vén csataló és egyre lesi, mikor osztanak rá újból munkát. És csak öt esztendővel a monarchia szétzúzása után ébred rá nagy magányosságában és ekkor is csak a véletlen jóvoltából, hogy az osztrák császárságnak vége. Mászor a ravaszdi koldus alakját eleveníti meg. Szörnyű bosszút áll a nagytekintélyű és szükmarku bürzianeren — szemtelenül Parchkopfnak nevezi ezt a nagy férfiút „parch pro toto“ variálja az ismert mondást Kisch — snorrolni hurcolja magával a falvakon keresztül-kasul. Hadd lássa, milyen keserves mesterség, amit ő folytatni kénytelen. Még különösebb figura az Amerikát megjárta és a zsidó fajtárára föltöbb rátarti kültekeli legény. Csodamódra abból él, hogy nagy odaadással és szakértelemmel... minisztrál a katolikus templomokban. Ez a Jack (vormalis Kóbi) Oplatka rászól egy napon Kisch szerkesztő urra: Du musst einen Artikel hineingeben in die Zeitung, was das für eine Wirtschaft ist in den Prager Tunes. Mert szörnyen elégedetlen azokkal a summákkal, amiket nehéz és felelősségteljes munkájáért kap. A kérdésre, amit egy kotnyeles civil intéz hozzá: Wie können Sie glauben, dass ich als Jude ministrier? Ich ministrier doch als Ore!

Közbevetőleg: Akármilyen élethűen rajzolja is meg Kisch ezt a figurát, még sem hinném el neki, hogy léteznek efféle Jack Oplatkák. Történetesen azonban nekem is volt valamikor — régi eset — egy iskoláspajtásom, aki — pedig tipikus zsidó ábrázata volt — szintén hivatásszerűen minisztrált. Sőt — jól emlékszem az esetre — Erkel Hunyadi Lászlójában is fellépett mint karinges és füstölőt lóbáló minisztráns-statiszta. Tetejében erősen ünnepléses alkalommal: a nagyvárdi Szigligeti színház megnyitó előadásán. Rengett is a diák-hely a kacagástól, amikor nagykomolyan és szertartásosan a színpadra lépett. Az új „E. E. K.-könyv“ második számú meglepetése, hogy Kisch a Meyrinkszéri fantazmagóriákhoz is ért, még pedig kitünően. Két ilyen históriát kapunk ebben a gyűjteményben. Mind a kettő Prága legendás, a kabbala misztériumával körülvett nagy zsidó multijában játszik. Az egyik új és meglepő variációja a bolygó-zsidó legendájának. A második a „magasságos rabbi Löw“ gólemjával foglalkozik. Ebben a tör-

ténetben is kiütközik a Kisch kommunista világnézete. A gölem sírhelye után kutatva, ehhez a megállapításhoz érkezik el (ez a pár szó egyben programszerű záróakordója könyvének): Az idegen akaratnak föltétlenül alárendelt és az idegen haszonért dolgozó robotosnak visszavonhatatlanul vége! Eltemették mindörökre.

Még meglepőbb azonban, hogy aznapos, az okmányokig visszanyúló kutatásoktól sem riad vissza, „szimpla riporter“ léte, Kisch, ha arról van szó, hogy egy-egy korszaknak, egy-egy személyiségnek hü képét kell megrajzolni. A historikus pontosságával eleveníti fel a prágai Theinkirchben nagy pompával eltemetett zsidó Simon Abelesnek 1694-ben lejártszódott különös és véres esetét. Lexikonszerű tömörséggel és egy Arany-ballada drámaisságával írja meg a 17. század második felében élt Nechemja Chijja Chajjum-nak, — Kisch kabbalistischer Erzschelmnek nevezni találóan — életrajzát. Engem a legerősebben Kischnek Dantos Tod und Pappers Neffe című — szabadjon így neveznem — biográfikus riportja ragadott meg. Itt a tudáson szerint egészen önálló munkát végzett, 150 esztendő s aktákban böngészett míg kiderítette, ki volt valójában az a két arisztokrata, akiket 1794 április 5-én Dantonnal együtt hurocoltak vesztőhelyre, azaz, hogy Guillotin polgártárs bárdja alá a francia forradalmárok és akik most Dantonnal közös sírban porladoznak.

Két testvér volt. Az egyiküket — ő volt a spiritus rector, a másik csak statisza — Junius Freynak hívták. Eredetileg azonban hangzatosabb nevet hordott. Ezt: Mózes Dobrutska. Morvaországi születésű zsidó volt, az apja a dohányjövődéket bérelte Brűnben és az ő házában gyülekeztek össze nap-nap után minjente az ottani zsidók. Mózes, amint illik, talmudot tanult és rabbinak készült. Mendelssohn eszméi azonban őt is kiforgatták eredeti énjéből. Filozófálni kezd, egy hébernyelvű bölcselekedő munkát követ el és szegre akasztja a talmudot, sőt magát a zsidóságot is. Keresztény lesz, könyvtáros, majd katonatiszt és a végén a bárói rangig emelkedik. De itt sem áll meg: átlép a politika és a siberkedés mezéjére. Franciaországba költözködik, ahol a forradalom zürzavarosában pompásan lehet halászni. A legbefolyásosabb konvent-tagok egyikét, Chabot is az érdekkörébe vonja. Leopoldine nevű hugát — azelőtt Eszternek hívták — adja hozzá feleségül 200 ezer arannyal súlyosbitva. Chabot sógor ezuttal a Frey Dobrutska kezére dolgozik. Amikor azonban a keletindiai társaságot akarja megkaparintani, rajtaveszít. Lenyakazzák.

Az életnek ezért a — ahogy Kisch nevezi — fantasztikus operájáért érdemes volt egy kis aktaport mellreszívni.

A gyűjtemény legmegkapóbb részei mindeme jelességek ellenére még is csak a riportok. Az egyik Amszterdam zsidó-fertályát írja le és visszavonul adataival egész a spanyol inkvizíció idejéig, melynek üldözöttjei itt annak idején összeverődtek. U. Acosta, Rembrandt és Spinoza árnyát idézi és megemlíti többek között a történelemnek azt a szilaj tréfáját, hogy a toledói székesegyház uccájának ma „Calle Carlo Marx“ a neve és hogy ez a tábla pont a Torquemada — az egykor legendás kegyetlenségű főinkvizitor-palotájának falára van erősítve. Egy másik riport a shanghai ópium kereskedés titkairól ad szakszerű szemléltető oktatást és megismertet bennünket a Rothschild mechtutonda és sir-ré magasodott Sassoon családnak és egyik volt kis tisztviselőjének Aron Hardoon-nak karrierjével. Hardoon, egykor a zsinagógák bőkezű mecénása, a Távolság Kelet legnagyobb 200 millió dolláros vagyosságának ura, budhistaként hal meg. Persze rögtön kéznél van kedves paksi ismerősünk, Trebitsch Lincoln Ignác, aki ezidő szerint budhista papnak szélhámoskodja ki magát és a saját érdemének kukurikolja ki ezt a kiadós térítést. Egy harmadik riport a párizsi gettót, a Quartier Saint Pault rajzolja meg, a hajdani mágnásferályt, amely kiürült, amikor 16. Lajost kivégezték és az arisztokrácia külföldre futott. A proletárok fészkelték be magukat itt akkor, majd a pogromok idejében az ide menekült orosz zsidók találtak az egykori palotákban olcsó kvártélyra. Most lepedő nagyságú felírások zengik itt a francia arisztokrácia egykori otthonában a kőerség dicséretét hirdetik a napoleoni

Germandrée

forgalomba hozza a különféle színű arcfestékeket.

Ez a tény nagy eseményt jelent a szépségápolás művészetében, mert GERMANDREE

12 díval szín-áryalatót kreált

azaz minden szükséges árnyalatot és így minden tein számára megteremtette a megfelelő színt.

GERMANDREE színes arcfestékek

proklamációk szuperlatívuszában a ropogós friss máceszt, chászid imaházak lár-mája ostromolja az eget s a szegényes pince-boltok aajtán ott lóg a szolidaritást, az elvűsűget bizonyító tábla, mely fennen hirdeti, hogy németországi utazók látogatását itt nem fogadják.

Különös ez az E. E. K.-könyv. Különös egészen a bizarrságig. És pompás könyv. Egy ereje, alkotóképessége teljében lévő írónak tudása világít, fantáziája csapong, ötletessége sziporkázik és széles jókedve ficánkol benne.

(g. s.)

Ma este van a zsidó szimfónikus zenekar bemutatkozása

Már hetek óta nagy érdeklődéssel várja Kolozsvár zsidó társadalma az állandó jelleggel alakult zsidó szimfónikus zenekar bemutatkozását. A lelkiismeretes próbák most véget értek. A zenekar a legteljesebb felkészültséggel és zenetudással áll ki a pódiumra. Boskovics Sándor dirigens ügyes keze az utolsó simításokat is elvégezte a helyszínen tartott főpóbnak, s ha első koncertje is ez a zsidó zenekarnak, de nem kezdő koncertje. Az együttes játéka a szorgalmasan látogatott próbák után teljesen kiforrott és ezt a játékot a legteljesebb harmónia, a programba vett daraboknak legmélyebb átérzése jellemzi a legjobban.

Az előadandó darabok

A koncertszámok összeválogatásánál is a leghelyesebben járt el a zenekar vezetősége. Schubert Befejzetlen Szimfóniája a viharzó érzések: az újjongás és mélységes fájdalom, rajongás és szerelem szimfóniája. Beethoven klasszikus szépségű, magasan szárnyaló, gondolatú első szimfóniája a legteljesebb elmélyülést kívánja. Beethovennek ez a kompozíciója adja a legjobb alkalmat a zenekarnak, hogy interpretáló művészetét megcsillogtassa. Men-

delsohn hegedűkoncertje a romantikus irányzat egyik legnagyobb műremeke. Ennél a számnál érvényesül a legjobban a zenekarnak kamarazenetudása. Alkalmazkodni a szolista egyéniségéhez, stílusához, tempójához nem a legkönnyebb feladat. A zenekar azonban ezt is a legsikerültebben oldja meg.

A koncert szolista

Nagyban hozzájárul a hangverseny nivójának emeléséhez a Mendelssohn-koncert szolista: Pop Virgil hegedűművész, aki már gyermekkorában nagy sikereket aratott hangversenyein és azóta nemcsak bel-földön, de külföldön is nagyon szép sikereket ért el. Férfiass, melegtónusu játéka, könnyed vonóvezetése, nagy technikai tudása Románia legjobb hegedűsei közé emelték. A Mendelssohn hegedűkoncert a művész egyik legkedveltebb száma.

A hangversenyt ma, kedden pontosan 9 órai kezdettel tartják meg az új iparkamara palota emeleti dísztermében. A nagy érdeklődésre való tekintettel a rendezőség elővételben is bocsátott jegyeket. Kaphatók: a Boskovics cégnél, str. Regina Mária (volt Deák Ferenc ucca).

A Zsidó Nemzeti Alap nagyszabású földvásárlása a sziriai határ mentén

Tizezer embert fognak letelepíteni a Hule-mocsarak helyén. Észak-Galilea bekapcsolódik a palesztinai jisuv egyetemes fejlődésébe

Jeruzsálem, dec. 10. Lapunk legutóbbi számában röviden megírtuk, hogy a Jewish Agency átvette a kormánytól az északpalesztinai Hule-mocsarakra szóló földkoncessziót. Ezzel az aktussal 57 ezer dunam föld kerül a zsidó Nemzeti Alap birtokába, melyből 37 ezer dunam fog szolgálni kolonizációs célokra.

Ez a földvásárlás rendkívül nagy jelentőséggel bír a zsidó nemzeti kolonizáció szempontjából. Szakértők véleménye szerint ezen a területen a legrövidebb időn belül mintegy tizezer embert telepíthet le a Jewish Agency. A kolonizációs tervek mintegy 500 ezer font investíciót igényelnek. Ezt az összeget különböző zsidó testületek biztosították.

A Hule mocsarak megszerzésére már évekel ezelőtt megindultak a tárgyalások a palesztinai kormány és a Jewish Agency között. A tárgyalásokat Weizmann kezdeményezte, majd támogatásával Arlosoroff folytatta. Az Agency és a kormány között 1933 májusában jött létre a föld átadásá-

ra vonatkozó megállapodás, a föld birtokba vétele azonban csak most vált lehetségessé. A KKL tulajdonába átment új terület örzesével és védelmével Kfar Jeladim kolónia lakóit bízták meg.

Illetékesek tudni vélik, hogy a Hule mocsarak körül további földvásárlási lehetőségek nyílnak a KKL számára és ez a földvásárlás magában is széles perspektívákat nyit meg Galilea fejlődésére. E földszerzésnek ugyanis nemcsak tisztán telepítési, hanem messzemenő politikai és stratégiai jelentősége is van. A Hule mocsarak a sziripalesztinai határ mentén terülnek el. Rendkívül termékeny, nedves földkomplexum, melynek mocsártalanítása után jól jövedelmező mezőgazdasági telepek fognak kivrágzni. Ezen a vidéken mindössze néhány zsidó kolónia van: Metulah, Tel-Chaj és Kfar Gileadi, e történelmi nevezetességű telepek, melyek a jisuv többi részéről izoláltan állnak az ország északi sarkában. Ezek a kolóniák ebben a helyzetben nem is fejlődhetnek és nem tarthatnak lépést azzal

a fellendüléssel, melyen az utóbbi években ment keresztül az egész jisuv. Kivül ezek a nagy építő tempó menetéből és jövőjük egészen kilátástalan volt. Most, hogy a Keren Kajemetnek sikerült ezen a vidéken nagy földkomplexumot vásárolnia, mely ezt az északi területet szervesen egybekapcsolja a jisuv többi részével, az egész vidékre új éra köszönt. Kfar Gileadi és Tel Chaj nem lesznek többé félreeső, elhagyott pontok Palesztinában, hanem történelmi nevezetességükhöz méltóan be fognak kapcsolódni a jisuv egyetemes fejlődésébe. A közeli napokban megindulnak a chalucok csapatai Észak felé, ahol a KKL új földjei terülnek el és hozzájárulnak a föld mocsártalanításához és termékenyítéséhez.

A „Palestin“ című arab lap behatóan foglalkozik a hulei földkoncesszióval és visszapillantást vet a földek történetére. Többek között a következőket írja:

„A török kormány „baksis“ gyanánt számos földterületet adott a sziriai nacionalisták vezetőinek lojalitásuk rekompenzálásaként. E baksis-birtokok között szerepelnek a tibériási meleg források és a Hule-mocsarak. Ezeket három egyén kapta meg: Selim Ali, Bachar Sami és Mísei Sursuk, mindhárom a közelkelet leggazdagabb arabjai közé tartoztak. A világháború után a tibériási forrásokat egy zsidó társaságnak adták el, mely a Hule-mocsarak megvásárlása ügyében is tárgyalásokat kezdett. — Akkor azonban Szoliman Nasef, egy másik arab is Londonban volt, aki egy angol társaságot akart bevinni ebbe a tranzakcióba. A tárgyalások befejezése előtt dr Weizmann értesítvén, hogy a földek ára 100 ezer fontra emelkedett, ötezer font előleget adott Selimnek. Selim akkor tagadta a földvásárlási tárgyalásokról szóló híreket, de miután tőkéje nem volt, a földek talajjavítását sem tudta elvégezni, amire kötelezte magát. Így el is vesztette a birtokjogot a földekre, mely a palesztinai kormányra lett átruházva. A kormány ma 200 ezer fontért adta el a zsidóknak a földet.“

Az arab lapok tudni vélik, hogy a sziriai határ mentén újabb nagy földvásárlások várhatóak zsidó részről. Eszerint 300 ezer dunam menne át rövidesen zsidó tulajdonba, ezen kívül az Enek Chefer (Vadi Hararit) közelében 11 ezer dunamot vásárolnának meg a zsidók. Ezeket a híreket fenntartással fogadjuk, miután hivatalos részről azokat nem erősítették meg.

Cionista körökben a hulei földvásárlás nagy lelkesedést váltott ki s általában az Enek Jezreel meghódítása óta az utóbbi évek legjelentősebb földtranzakciójának tekintik azt.

Jeruzsálem, dec. 10. Az amerikai „Morgenjournal“ palesztinai tudósítójának értesülése szerint, a palesztinai kormány a közeljövőben jelentős komplexumot fog a zsidó kolonizáció rendelkezésére bocsátani a kihaszínlatlan állami földekből. Hir szerint, ez a tranzakció képezné annak a kolonizációs tervnek az alapját, mely Rothschild báró nevének megörökítésére irányul.

Vegyen részt az olcsó párizsi társaskiránduláson

Egy bécsi utazótársaság társaskirándulást rendez Bécsből Párizsba a karácsonyi ünnepek alatt. Aki kellemesen akarja eltölteni az ünnepnapokat és olcsón akarja ezt elérni, annak kivételes alkalmat nyújt ez a társasutazás, melyhez erdélyiek is csatlakozhatnak. A csoport december 23-án 20.10 órakor indul Bécsből a nyugati pályaudvarról és december 24-én 22.25 órakor érkezik Párizsba. A társaság egy teljes hetet tölt Párizsban, ahonnan január 2-án 13 órakor indulnak el és január 3-án 15.20 órakor érkeznek a bécsi nyugati pályaudvarra. Az erélyiek Bécsben csatlakozhatnak a csoporthoz. Bécsbe és vissza háromkor utazhatnak a résztvevők. A kirándulás franciaországi programja a következő: A város megtekintése speciális vezetőkkel, továbbá Versailles, Malmaison, Fontaineau és Barbizon megtekintése. A társasutazás ára: Harmadosztályon 16.000, másodikon 22.000 lej. Ebben az árban bennfoglaltanak a vasuti jegy oda és vissza, vagyis Kolozsvártól Kolozsvárig, teljes ellátás Párizsban elsőrendű szállodákban, összes vizumok Párizsban a pályaudvarról való be- és kiszállítása, összes borraivalók és fenti kirándulások költségei. A társasutazás résztvevői be kell, hogy szerezzék az utlevelet. Jelentkezésnél 3000 lej előleg fizetendő, a többi december 15-ig.

Jelentkezzék sürgősen a Wagons Lits (Cook) utazási vállalatnál Cluj, Piata Unirii 18.

Staniol, aluminium

cellophan, selyempapír, minden színben olcsón. Reflektékek, pergament és diszpanirok Lepage papirkereskedésében Chij Keren árjegyzéket, mintákat.

Saarbr
13-án
vidékén.
továbbra
sága alá
lakozik
ganda m
folyik.

lekkil

vidék lak

lakozás

való bev

vazni vi

seknek é

magukat

A szo

kiadta s

tehát a

tartása

jelenleg

ségtől k

franciák

tolikus

lébe val

üldözöt

banban

folyton

ilkus é

ték a k

visszaig

kávébar

azután

kaságok

amelyek

kés tes

prelátus

csodálat

ült Né

világ c

lenetés

meteket

kávébar

A n

lasztási

a statu

bőséges

nappal

gyűlést

fogás v

hogy m

lasztási

A st

kommu

ság fro

lattól,

hatna

mekben

zsalók

lásokal

nek ter

eszköz

akik r

lők“ g

helyezt

Német

centrá

fenyeg

kosság

vábrá

marad

csatlak

Saar-v

azokna

szavaz

A S

te vol

népsz

Ol

Mind

irat é

Lepag

a kiad

tól Cl

Jo

a pa

12-1

Angol, olasz, svéd és holland katonák a Saar-vidéken

Alig egy hónap választ el a saarvidéki népszavazástól. Csatlakozás Németországhoz, vagy statusquo ante

Saarbrücken, december 10. 1935 január 13-án tartják meg a népszavazást a Saar-vidéken. A lakosságnak el kell döntenie, hogy továbbra is a Népszövetség kormánybiztos-sága alatt akar-e maradni vagy pedig csatlakozik Németországhoz. A választási propa-ganda már hónapok óta hatalmas eréllyel folyik. A január 13-i népszavazás súlyos lelkiismereti kérdések elé állítja a Saar-vidék lakosait. A Németországhoz való csat-lakozás egyértelmű a hitlerista börtönbe való bevonulással. A csatlakozás ellen sza-vazni viszont annyit jelent, hogy üldözteté-seknek és koncentrációs táboroknak teszik ki magukat a német győzelem esetén.

A Harmadik Birodalom ellen-felei

A szociáldemokrata és a kommunista párt kiadta a jelszót, hogy a jelenlegi helyzet, tehát a népszövetségi protektorátus fenntartása mellett kell szavazni. A Saar-vidék jelenleg autonómiát élvez és a Népszöv-et-ségtől kapott különleges megbízás alapján a franciák irányítják a közigazgatást. A ka-tolikus párt ugyancsak a német haza kebe-lébe való visszatérés ellen foglalt állást. Az üldöztetések, amelyek a Harmadik Biroda-lomban a katolikus vallás követőit érik, folytonos megaláztatások, amelyek a kato-likus egyháznak osztályrészül jutnak, elvet-ték a kedvét a katolikus pártnak attól hogy visszaigyekezzék a haza kebelébe, amelyet a kávébarna fehély kiütési éktelenitenek. Így azután a Saar-vidéken nem tartoznak a rit-kaságok közé az olyan politikai gyűlések, amelyeken az atheista internacionalisták bé-kés testvériségben szónokolnak a katolikus prelátusokkal együtt. Hitler diktatúrájának csodálatos kinövése ez. A Führernek siker-ült Németország ellen összefogni nemcsak a világ csaknem minden államát, hanem el-entétes politikai meggyőződéseket valló né-meteket is, akik nem hajlandók fejüket a kávébarna iga alá hajtani.

A két saarvidéki párt

A népszavazással kapcsolatosan két vá-lasztási front alakult ki: a német párt és a statusquo párt. A német front, amelyet bőségesen finanszíroznak Berlinből, hat hó-nappal ezelőtt kibérelte az összes saarvidéki gyűléstermeket. Náci-gangszterekre valló fogás volt ez, amely élénken rávilágít arra, hogy mennyi aranyat investált Berlin a vá-lasztási propagandába.

A statusquo pártot a szocialista vagy kommunista munkások, a katolikus lakos-ság frontja alkotja, amely reszket a gondo-lattól, hogy a hitlerista boldogság virrad-hatna rá. Ez a csoport alkalmi gyűléster-mekben igyekszik propagandát kifejteni, zászlókat aggat a házakra és ucai felvonu-lásokat rendez. A német front főleg az egyé-nek terrorizálását használja fel propagandá-eszköznek. Listát készítettek mindazokról, akik résztvettek a „marxisták” és „hazaáru-lók” gyűlésein. Valamennyiüknek kilitásba helyezték, hogy amennyiben a népszavazás Németország javára dőne el, azonnal kon-centrációs táborokba viszik őket. Egy ilyen fenyegetés komoly visszhangra találhat a la-kosság körében, mert ha a Saar-vidék to-vábbra is a Népszövetség auspiciuma alatt marad, nem történik semmi azokkal, akik a csatlakozás mellett szavaznak. Viszont, ha a Saar-vidék visszakérül Németországhoz, jaj azoknak, akik a csatlakozás ellen mertek szavazni.

A nemzetközi hadsereg

A Saar vidék kérdése könnyen előidézhete volna a háborus veszedelem remét. A népszavazás törvényességének és jogossá-gának elvitatása állandó viszály tárgyat képezte volna Franciaország és Németor-szág között. Ezért javasolta Pierre Laval, a francia külügyminiszter, hogy nemzetközi hadsereg tartsa fenn a rendet és biztosítsa a választások tisztaságát a népszavazás alatt. A javaslatot Anglia és Olaszország elvben magukévá tették. Angol s olasz tisz-tek érkeztek Genfbe, hogy utasításokat kér-jenek a Népszövetségtől. Semperley tábor-nok vezeti az angol különítményeket. Az olaszok hegyi vadászokat küldenek a Saar-vidékre, Hollandia és Svédország gyalgó-zággal képviseltetik magukat. Nemzetközi hadseregnek a Saar-vidékre való küldése

szinte történelmi jelentőséggel bír. Minde-nekelőtt is lokalizálnak egy konfliktust, amely alkalmas lett volna arra, hogy meg-zavarja az európai rendet és békét. Másod-sorban a Népszövetség tekintélyét igen je-lentékeny mértékben növeli az a tény, hogy ez a hadsereg a népszövetségi tanács pa-rancsnoksága alá van helyezve. A Népszö-vetség eddig csak morális pressziót tudott gyakorolni a fenhatósága alá tartozó álla-mokra és ez is elegendő volt különböző nemzetközi konfliktusok kiküszöböléséhez, mi által a Népszövetség jelentős szolgálato-kat tett a béke ügyének. Igazi hivatásának azonban csak akkor fog a Népszövetség ele get tehetni, ha megszorító eszközök állnak rendelkezésére a renitens felekkel szemben. A békeálmok akkor fognak valójában ko-moly köntöst ölteni magukra, midőn a Népszövetség végrehajtó hatalommal is fog rendelkezni, azaz hadsereggel. Angol, olasz, svéd és holland katonáknak a Saar-vidéken való jelenléte megfelel annak az évszázados gondolatnak, amelyet a gondolkodás és mű-vészet legkiválóbb jelesei ápoltak: az örö-kös béke gondolatának.

Három nagyváradi gyár zárta be kapuit a kontingentálási rezsím miatt

A munkások száza vesztették el kenyereket, mert a gyárak nem tudnak nyersanyagot importálni külföldről

Oradea-Nagyvárad, december 10. (Az Uj Kelet tud.) A mult hét folyamán három ismert és régi nagyváradi gyár jelentette be a Munkügyi Inspektorátuson, hogy a kontingentálási törvény miatt, amely tel-jesen lehetetlenné teszi, hogy külföldi árut hozzanak be, be kell zárják üzemüket és ezzel száz és száz munkásnak vette el a kenyereit.

Igy a mult hét folyamán zárta be kapuit a Régnér Weisz-féle textilgyár, az Ince Lipót-féle csipcegyár és az ITO textilgyár.

Ezek közül egyedül csak az ITO gyár üze-mének leállásakor száz munkás vesztette el kenyereit. A gyárak azzal érveltek a Mun-kaügyi Inspektorátuson, hogy egyrészt a belföldön beszerezhető nyers anyagok mi-nősége nem minden tekintetben felel meg a vásárlók igényeinek, másrészt pedig van-nak olyan nyersanyagok, amelyeket ez-ideig nem is szerezhetnek be Romániában és így az üzemet kénytelenek voltak leál-lítani.

SELECT MOZGÓ

Ha én szabad volnék...

mélyen megindító film. főszerepekben: IRENE DUNNE, OLIVE BROOK, NILS ASTHER. Műsora kívül elsögrangu hangos pótkép.

SELECT MOZGÓ

80 millió lej értékű cipőt exportál Angliába a Dermata

Megjelent a tizszázalékos be-hozatali illeték és a 6 száza-lékos kiviteli prémium létesí-téséről szóló dekrétum

Manolescu-Strunga iparügyi miniszter a külföldet járja, hogy közvetlen tárgyalások során békítse ki az új román export-import rendszerrel elégedetlen gazdasági köröket

Bucuresti-Bukarest, dec. 10. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap megjelent a Monitorul Oficialban a kiviteli prémiumok és behozat-li illetékek létesítéséről szóló dekrétum, amely kifejti, hogy petróleum, gabona és faáru exportja alapján kérvényezett beho-zatali engedélyeket a jövőben csak a beho-zandó áru értéke után fizetett tiz százalékos illeték lefizetése ellenében fog a minisz-terium kiállítani. Ezek az illetékek közvet-lenül a Banca Nationalához fizetendők be, ahol külön számlán lesznek kezelve és a kiviteli prémiumok fizetésére fognak szol-gálni. A minisztériumban működő külkeres-kelem szabályozó osztály mellett három irodát létesítenek a petróleum, gabona és faáru kivitelének nyilvántartására. Ezek az irodák 1935 január elsején kezdik meg te-vékenységüket. Mindegyik iroda élén az il-lető áru exportőrjeinek 5-5 megbizottja áll, akik a minisztérium által kinevezett ki-

viteli biztos ellenőrzése alatt működnek. Ennek a biztosnak vétó joga lesz minden oly kiviteli, behozatali tranzakcióval szem-ben, amely ellentétben áll a minisztérium valamely érvényben lévő rendeletével. A szóbanforgó irodák nyilvántartják a szakmájukba vágó kivittelt és névsoros lis-tát fognak összeállítani minden exportőrrel, feltüntetve egyúttal, hogy mennyi prémium jár nekik. Ezen listák alapján a minisz-terium külkereskedelmi osztálya névre szóló csekket fog kiállítani a Banca Nationala-hoz, amelyet a fent említett számlán lévő összegzekekből fognak kifizetni. A hatszázalékos kiviteli alappremium mellett pótpremiu-mokat fizetnek a gabona és fakivittel után. Pótpremiumok fedezésére a kontingentálási illetékekből befolyó összegek szolgálnak. A tiz százalékos behozatali illeték 1934 november elsejétől kezdődőleg esedékes. Ezzel szemben a hatszázalékos kiviteli alap-

AZ ARANYÉR

nemcsak nagyon fájdalmas és kellemetlen, hanem

VESZÉLYES IS!

Olyan egyének, akiknek aranyere már előrehaladott stádiumban van, gyakran szenvednek veseelégtelenségben. E vérzések általában állanak elő, hogy a kemény széklet a bélfalon sebeket és szakadásokat okoz. A vérző végbélér mindig nyitott seb és a bakteriumoknak szabad az útjuk az egész szervezetbe. E vérzésnek könnyű elejét venni, ha könnyű, megerőltetésnélküli székletre gondoskodunk. Ennek a célnak a legjobban megfelel az **ARTIN**. Szükség esetén reggelre a normálissal teljesen azonos székletet okoz. Az aranyérben szenvedők ideális hashajtója

ARTIN

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

Árak: 20.- 33.- 38.- lei.

premiumpok 1935 január elsejétől kezdődőleg fizetik. Ugyanekkor kezdi meg működését a három kiviteli iroda.

Manolescu-Strunga iparügyi miniszter a vonatkozó dekrétum aláírása után külföldre utazott, hogy megmagyarázza az érdekeltektől államok kormányainak a román külkereskedelmi kapcsolatok foganatosított intézkedések szükségességét. Erre az utazásra már csak azért is szükség volt, mert azok a megszorítások, amelyeket a kormány az utóbbi időben a külföldi áruk behozatalával szemben alkalmazott, retorziókra kényszerített mindazokat az országokat, amelyek érdekelve vannak áruiknak a román piacon való értékesítésénél. Elutazása előtt Manolescu-Strunga magához kérte a bukaresti sajtó képviselőit és elmondotta előttük, hogy ha voltak is nézeteltérések közte és Slavescu pénzügyminiszter között az új kivitel-behoza-tali rendszert illetően, a párt és a kormány illetékes fórumainak meghallgatása után si-került e nézeteltéréseket kiküszöbölni. El-mondotta Manolescu, hogy igyekszik új fel-vevő piacokat szerezni az ország termékéi számára. Így engedélyt adott a kolozsvári Dermata-cipőgyárnak arra, hogy 80 millió lej értékben lábbelit exportáljon Angliába. Huszmillió lej értékű alma és tisztított dió megy Lengyelországba, hétszáz vagon deszka Irakba, száz vagon tojás Spanyolországba, cukor Franciaországba, szesziszitok és fe-kete ikra Amerikába. Reméli, hogy a kül-föld gazdasági köreiben megértéssel fogják a kormány intézkedéseit fogadni. Minden-esetre ez a kérdés csak közvetlen tárgyalá-sok útján rendezhető és ezért vált szüksé-gessé az, hogy személyesen utazzék kül-földre. Az új rendszer bevezetésétől és sze-mélyes tárgyalásairól a román külkereske-delmi mérleg aktivitásának helyreállítását reméli Manolescu-Strunga.

Radio-Zenith keres

raktárral, készpénzgaranciával rendelkező

képviselőket

Ajánlatok „Flutarg” S. A. Bucuresti, Strada Diane 2. kiildendősk.

Jonel Fernie, Nelly Sandra Jazz és sanson énekesek,

a párizsi Alhambra tagjai december 12-től egy pár estén az

„UNIVERSITATEA” klubban

lépnek fel: Strada Memorandului 1.

aluminium

... minden színben... alumínium... Kér...

KÜZGAZDASÁG

Elkészült a szakmai kamarák és a gazdasági tanács felállításáról szóló törvénytervezet

Öt kerületi szakmai kamara fog működni az országban. A kereskedelmi ipar-, mezőgazdasági és munkakamarák továbbra is fennmaradnak

Bucuresti-Bukarest, december 10. (Az Uj Kelet tud.) Gh. Leon kereskedelem és iparügyi alminiszter elkészítette a szakmai kamarák felállításáról szóló törvénytervezetét, amely szerint az országban öt tartományi szakkamara működne: Bukarestben, Kolozsváron, Jasiban, Krajóvában és Kisenevben. Ezek a szakkamarák kell majd összhangba hozzák a megmaradt kereskedelmi, ipar, mezőgazdasági és munkakamarák működését.

A kerületi szakkamarák vezetőségéből meg fog aztán alakulni a Legfőbb Gazdasági Tanács, amelynek véleményét a kormány köteles lesz meghallgatni minden gazdasági és szociális jellegű kérdésben.

A törvénytervezetet a napokban megküldik a gazdasági szervezeteknek tanulmányozás végett, ezután pedig a parlament elé terjesztik.

A törvénytervezet módosított formája tehát nem szünteti meg a kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági és munkakamarákat, hanem ezek felé az olasz rendszer mintájára, magasabb hatáskörrel rendelkező szervet létesít.

Memorandumot terjesztett fel a Sfatul Negustoresc országos kongresszusa a kormányhoz a kereskedő társadalom kívánságairól

A kontingentálás és a devizatilalom megszüntetését kéri a kereskedők

Bucuresti-Bukarest, december 10. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy az országos Kereskedő Tanács — a Sfatul Negustoresc — a múlt hét folyamán Brailában megtartotta ezévi országos kongresszusát. A kongresszuson a kereskedők aktuális problémáit vitatták meg és a következő határozati javaslatot fogadták el.

1. Az export-import kereskedelmet teljesen szabaddá kell tenni, a kontingentálás, devizatilalmak és más megszorító intézkedések megszüntetése által.
2. A konverziót ki kell terjeszteni a kereskedőkre és iparosokra is.
3. Érvényben kell tartani a jelenlegi kényszeregységi törvényt.
4. A hadi kártalanítási összegeket fizesse ki az állam, vagy pedig legyenek belső kölcsönre lejegyezhetőek.
5. A kereskedelmi és iparkamarák mellett kereskedő és iparos nyugdíjintézetet kell felállítani.
6. Az egyenes adó-törvényt módosítani

kell olyképpen, hogy arányban álljon a kereskedelem teherviselőképességével. Egységesíteni kell az adókulcsot.

7. Revízió alá kell venni a községi adókat, meg kell szüntetni az érték-illetéket és telepádót.

8. Módosítani kell a kereskedelmi és iparkamarai törvényt, megyei autonómiát adva minden kamarának.

9. A kereskedői foglalkozást törvényhozzói uton kell biztosítani.

10. Meg kell szüntetni a vándorkereskedelmet és módosítani kell a munkás biztosítási törvényt olyképpen, hogy a biztosított tisztviselő maga fizesse a biztosítási díjat.

11. A munkaszüneti törvényt összhangba kell hozni minden város helyi érdekével.

12. Módosítani kell a látványossági adóról szóló törvényt.

A Sfatul Negustoresc elnöksége felterjesztette a memorandumot a kormány gazdasági bizottságához.

SPORT

Befejeződött a Nemzeti Bajnokság őszi fordulója

Ripensia első, Kinizsi második, Universitatea harmadik

Cluj-Kolozsvár, december 10. Az őszi forduló sorsolásából különböző akadályok miatt elmaradt két bajnoki mérkőzés lejátszására került sor vasárnap, melyekkel a forduló befejezést nyert. A két mérkőzés eredménye megfelel a papírformának: A Romania — ha öngóllal is győzött — egy góllal jobb az AMTE-nél, míg a Zelenákkal megerősödött Kinizsi nem okozott nagy meglepetést egyébként elismerésreméltó győzelmével. Eredmények:

Romania — AMTE 2:1 (2:1). Arad, december 10. Ezeröttszáz néző előtt, rendkívül heves játék keretében találkozott a két csapat, melyből a Romania jobb védelmével tünt ki. A vezetőgól a Romania éri el Farkas révén (11. perc), a 16. percben Dvorsák egyenlít, míg a 30. percben Csajka öngóllal vezetéshez juttatja a kolozsvári csapatot. A második félidőben az AMTE ostromát a Romania jó védelme kitűnően hárítja el. Biró Ceauoreanu Bukarest. A csapat ezen győzelmével az ötödik helyre jött fel.

Kinizsi — Crisana 5:3 (1:2). Nagyvárad, december 10. Izgalmas és érdekes küzdelmet hozott a két csapat találkozása. Az első félidőben a Crisana bizonyult jobbnak, sőt a második félidő elején már 3:1-re vezet, a Kinizsi azonban óriási lelkesedéssel finiselt és nem egészen nyolc perc alatt négy gólt érve el megszerzi a győzelmet. A mérkőzés egyébként botrányos lefolyása volt: az első

félidőben a közönség meg nem adott tizenegyes miatt betódult a pályára s inzultálta a játékvezetőt. A mérkőzés kimagaslóan legjobbjára Barátky volt. Góllövők sorrendje: Matel, Zelenák II, Lakatos, Barátky (11-esből), Zelenák II, Glasz, Gruin, Gruin. Biró Seiceanu Cligor Kolozsvár.

Fenti két mérkőzés után a bajnokság őszi végleges állása a következő:

1. Ripensia	11	7	2	2	30:18	16
2. Kinizsi	11	7	2	2	36:26	16
3. Universitatea	11	7	—	4	17:11	14
4. Crisana	11	6	1	4	26:24	13
5. Romania	11	5	3	3	15:12	13
6. Venus	11	6	—	5	27:21	12
7. NAC	11	5	2	4	18:14	12
8. Gloria	11	4	2	5	19:29	10
9. CFR	11	4	—	7	17:23	9
10. Juventus	11	3	2	6	14:22	8
11. Unirea Tricolor	11	2	3	6	23:27	7
12. AMTE	11	1	1	9	12:27	3

Az Ivria vezet a brassókerületi bajnoki asztali teniszversenyen. Brassói tudósítónk jelenti: A brassó kerületi bajnoki asztali teniszverseny nagy küzdelmet eredményezett, amelyben az összes kerülethez tartozó egyesületek versenyzői indultak. A versenyen, amely még nem fejeződött be, az Ivria vezet.

A NAGY VILÁGBA KIUTAZHAT PÁRJÁVAL BÁRKII!

Hihetetlennek tűnik és mégis valóság: Páris, Velence, Bécs, Konstantinápoly, Budapest várják Önöket. Mindenesetre sokkal költségesebbek e kirándulások, semhogy bárki megvalósíthatná. Ezúttal azonban minden költséget vállal a LEGRAIN gyár, mely rövidesen fennállásának 20-ik évfordulóját ünnepli, s ez alkalomból oly külföldi utazásokat készít elő vevőinek, amelyekről eddig elre legelőbben csak álmodni mertek.

Közkedvelt kölnivizeit:

- ROYALE AMBRÉE, GUIRLANDE DE FLEURS, NAIADA, FLEURS D'AVRIL, TULIPE NOIRE, RUSSE, valamint új kreációját, A NIL VERT, stbít.

művészies jubéliumi üvegekben bocsátja vevői rendelkezésére anélkül, hogy különleges csomagolását megfizetné, vagy árait a legcsekélyebb mértékben is emelné. Minden vevő, aki e jubéliumi kiadású kölnivizből legalább 1/4 literes eredeti Legraint vásárol, egy szelvényt talál, melynek száma részvesz a sorsrúzsban, amit Legrain egyetlen egyszer rendez hivatalos személyek jelenlétében. Fél literes vagy literes üveg vásárlása a nyeres esélyét növeli, mert ezekben kettős, illetve négyes számozású szelvényt talál. És ha a szerencse kedvez, gyönyörű utazás vár Önökre: kényelmes II. osztályon, elsőrangú lakás és ellátással, két személy részére teljesen ingyen.

- I. nyeremény: B.-pest-Bécs-Páris-Velence (2 szem. 14 nap.)
- II. " Budapest-Bécs ... (2 szem. 8 nap.)
- III. " Konstantinápoly ... (2 szem. 5 nap.)

Az első nyeremény tulajdonosának jogában áll utazás helyett 2 szoba kényelmes butorberendezését választani. Legrain ezenkívül 100 vigaszdíjat sorsol ki, és pedig egyenkint 10 eredeti Legrain különlegességet luxusdobozban, 600.- lejes minimális értékben. A vigaszdíjak kiadásában azok is résztvesznek, akik csak 100 grammos üveg jubéliári csomagolású kölnivizet vásárolnak.

A LEGRAIN
kölniviz csak lepecsételt
eredeti csomagolásában
tisztá és valódi!

R a j t a h á t!

„Fortuna szekerén okosan ülj, úgy forgasd kerekét, hogy ki ne dülj!”

Az illatszertárakban már most kériék a sorsrúzsokra vonatkozó LEGRAIN prospektust!

Legrain

Román Kupa, alkerületi bajnoki és egyéb eredmények

Külföldi eredmények

A Haggibbor első a kerületi bajnokság őszi fordulójában

Cluj-Kolozsvár, december 10. Az alkerületi bajnokság őszi fordulójában során tegnap az utolsó mérkőzést játszották le a Napoca — KMSC között, amely 4:1 (1:1) arányban a Napoca javára dőlt el. A mérkőzés eredménye nem teljesen fedi az erőviszonyokat, mert a KMSC 75 százalékos fölényben volt, gyenge kapusa révén azonban vereséggel hagyta el a pályát. A kerületi bajnokság őszi állása a következő:

1. Haggibbor	3	2	1	0	8	1	5
2. Napoca	3	2	0	1	9	8	4
3. Avram Jancu	3	0	2	1	5	8	2
4. KMSC	3	0	1	2	5	8	1

Kolozsvár. Reuniunea — Avram Iancu 3:0 (1:0).

Temesvár. Ilsa — UDR Resica 2:1 (1:0). Biró Pálffy, Arad.

Krajova. TMTE — Rovine Grivica 2:1 (0:0). Biró Mihály, Slatina.

Arad. Téli Kupa eredmények: ATE-Olimpia 7:0 (4:0), AAC-Tricolor 3:0 (1:0).

Brassó. Alkerületi bajnoki eredmények: Astra-Suburbii 2:1 (0:0).

Olaszország — Magyarország 4:2 (2:2)

Milanóból jelentik: Negyvenezer néző előtt, az osztrák Beranek bírászkodása mellett tegnap játszották le az olasz-magyar válogatott barátságos labdarugó mérkőzést, melyet az olasz csapat nyert meg 4:2 (2:2) arányban. Az első félidőben a mérkőzés egyenlő ellenfelek küzdelmét hozta, a másodikban sem volt olasz fölény, azonban amíg a magyarok nem tudták értékesíteni gólhelyzeteiket, addig az olasz csapatok kihasználhatták azokat. A mérkőzést a jobb olasz védelem nyerte. A gólokat Sárosi, Guaita, Guaita, Avar, Ferrari és Guaita lőtték. A csapatok a következő összeállításban játszottak:

Olaszország: Ceresoli, Monseglio-Allemandi, Pizzioló, Ferrari IV., Bertolini, Guaita, Serantoni, Meazza, Ferrari, Orsi.

Magyarország: Szabó, Vágó, Sternberg, Szalai, Szűcs, Lázár, Markos, Cshe, Auer, Sárosi, Titkos.

Athén. Görögország — Ujpest 2:2 (2:0). Caen. Hungaria Bocskai vegyes — FC Caen 5:1 (2:1).

Szeged. Szeged FC — UTE 5:1 (1:0). Magyar Kupa mérkőzés. 3:0 (1:0).

Ben Gurion Szokolov vándorlók

Jeruzsálem Gurion, a p osztályának nagyjelentős folytatott L érkezett Jer több gyűlést kutivéje Na Ezek az Gurion kéth ve a cionist lásainak ere kutivé a na kat a Mizra vé részéről sokat.

Néhány után utazot Szokolov, a Világszervezt töltött az Szokolovval básu bucsu exekutivéje melyen szá vett, Léb J meg, aki S gyobb taní ta a Keren munkásság seh Shertó Ostrovsky, aki nagy munkájáho rikai KH-k szóióról be lést, majd lásra és szatér az nában telep

A Jewish társaság a „Gilboa” különösen tás: tízt 10.000 for chavja, B kén, mig 5000 font. Ejn Char Béth Alfá Mindkét t teni a tel ztéték b Hajjesszod ta, ezenk ezer font számára tries” ne

Jól inf palesztina 1934 okt Egyedül takarékpa millió fo emelkedé betétekk

Miután mely az gazdaság megnehe gas ára, fontot sz tésére a kástelep kőházak fognak kibucok helyi sz

A pa küldött wish A sűrűgő vándorl megpró rondonot nek sok

14 millió fontra rug a palesztinai bankokban lévő betétek összege

Ben Gurion felvette a tárgyalásokat a Mizrahi vezetőségével. Nahum Szokolov tavasszal véglegesen letelepszik Palesztinában. Az illegális bevándorlók szenvedései Szíriában és Palesztinában. Munkásházákat épít az Agency a kolóniákon

Jeruzsálem, december 10. Dávid ben Gurion, a palesztinai exekutív politikai osztályának vezetője, aki mint ismeretes nagyjelentőségű politikai tárgyalásokat folytatott Londonban és Varsóban, visszatért Jeruzsálembe. Megérkezése után több gyűlést tartott a Jewish Agency exekutívéje Nahum Szokolov elnöke alatt. Ezek az értekezleteken számolt be ben Gurion kéthónapos európai útjának, illetve a cionista pártokkal folytatott tárgyalásainak eredményeiről. A palesztinai exekutív a napokban felvette a tárgyalásokat a Mizrahi vezetőségével. Az exekutív részéről ben Gurion vezeti a tárgyalásokat.

Néhány nappal ben Gurion megérkezése után utazott el Palesztinából dr. Nahum Szokolov, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke, aki néhány hetet töltött az országban lányával, dr. Celina Szokolovval. Szokolov tiszteletére nagyszabású búcsubankettet rendezett az Agency exekutívéje Jeruzsálemben. A bankettet, melyen számos külföldi vendég is részt vett, Léb Jaffe, a KH. igazgatója nyitotta meg, aki Szokolovot a zsidó világ legnagyobb tanítómesterének nevezte és méltatta a Keren Hajesszod érdekében kifejtett munkásságát. Az exekutív nevében Moseh Sertok, a Vaad Leumi nevében Rav Ostrowsky méltatták az elnököt és leányát, aki nagy mértékben járult hozzá atyja munkájához. Dr. Celina Szokolov a délafrikai KH-kampány során szerzett impresszióiról beszélt és megköszönte az üdvözlést, majd Nahum Szokolov emelkedett szóra és bejelentette, hogy tavasszal visszatér az országba és véglegesen Palesztinában telepszik le.

A Jewish Agency kezdeményezésére két társaság alakult Palesztinában „Emek” és „Gilboa” névvel, melyek a zsidó kolóniák, különösen az émekezreili telepek vizellátását tűzték ki célul. Az „Emek”, melynek 20.000 font az alaptőkéje Nahalal, Merchavja, Balfouria stb. kolóniák és környékén, míg a „Gilboa”, melynek alaptőkéje 5000 font, az ugynevezett Nuris-blokkon, Ejn Charod, Tel-Joszf, Kfár Jecheszkel, Béth Alfa, stb. környékén fog dolgozni. Mindkét társaság hitelekkel fogja elősegíteni a telepek számára a szükséges vízvezeték beépítését. Az alaptőkét a Keren Hajesszod és a Keren Kajemeth investálta, ezenkívül az Agencynek sikerült 35 ezer font kölcsönt kapni a két társaság számára az „Imperial Chemical Industries” nevű angol társaságtól.

Jól informált körök becslése szerint a palesztinai bankokban lévő betétek összege 1934 októberében 14 millió fontra rugott. Egyedül a szövetkezeti bankokban lévő takarékpénzek és betétek összege közel 3 millió font, ami több, mint másfél milliós emelkedést jelent a másfél évvel ezelőtti betétekkel szemben.

Miután a legnagyobb akadályok egyike, mely az új chalucebevándorlóknak a mezőgazdasági kolóniákon való elhelyezkedését megnehezíti, a lakáshiány és a lakások magas ára, a Jewish Agency exekutívéje 3400 fontot szavazott meg 350 munkáslakás építésére a kolóniákon és a közösségi munkástelepeken. Ebből az összegből részben kőházakat, részben nagyobb fabarakokat fognak építeni. A 350 lakás a különböző kibucok és kvucák között oszlik meg a helyi szükségletek arányában.

A palesztinai zsidó ügyvédeknek egy küldöttsége kereste fel a napokban a Jewish Agency jeruzsálemi exekutívéjét és sürgős intervenciót kértek az illegális bevándorlók ügyében, akik elviselhetetlen megpróbáltatásokon mennek keresztül. Elmondották, hogy a palesztinai ügyvédeknek sok munkát adott az utóbbi időben az

illegális bevándorlás a sok visszaélés és letartóztatás folytán. Alkalmunk volt megismerni az illegális bevándorlók rettenetes szenvedéseit, melyeken utközben, majd letartóztatásuk után a rendőrség keze alatt kell keresztülmenniük. Az ügyvédi kamara információi szerint mintegy 140 szerencsétlen bevándorló sanyalódik az akkori börtönben. Egyesek megbetegedtek utközben. A

Genuában a volt irontharcosok a francia-olasz barátság mellett tüntettek, Párizsban a rokkantak a kormány ellen

Róma, december 10. (Rador.) Genuában nagy tüntetés volt a francia-olasz barátság mellett. A volt francia irontharcosok, akik Olaszországban harcoltak volt és az olasz irontharcosok tüntettek, babérkoszorút helyeztek az „Arc de Triomph”-ra, a háboruban elesett hősök emlékművére. Nagy bankett következett, amelynek során Pietri francia tengerészeti miniszter is felszólalt, továbbá Franciaország római nagykövete, Chambrun is, aki a francia-olasz barátságot méltatta.

legtöbb esetben a bevándorlókat saját vezetőik adják át a rendőrségnek. Az ügyvédek tudni vélik, hogy egy arab vezető zsidó lányokat becselenített meg. Az ügyvédek anyagilag is súlyosan kihasználják áldozataikat. A zsidó ügyvédek követelik, hogy az Agency kövessen el minden lehetőt, hogy ez a tarthatatlan állapot megszünjön és világosítsa fel a világ zsidó közvéleményét, milyen veszedelmekkel jár az illegális bevándorlás Palesztinába.

Beyruthból jelentik: A francia kormány több beyruthi zsidót fogott el, kikről kiderült, hogy illegális bevándorlással foglalkoztak. Ugyanekkor több arabot is letartóztattak, akik illegális bevándorlókat kísérték a palesztinai határig. A beyruthi zsidók körében nagy elégtétellel fogadták a letartóztatásokat és remélik, hogy megfognak szünni az ilyen skrupulus nélküli ügyvédek visszaélései.

Egyidejűleg Párizsban a hadirokkantak a nagy körutakon és az opera-téren tüntető felvonulást rendeztek. A menetben táblákat emeltek magasba, amelyeken azt panasztolták fel, hogy felét, illetve harmadát kapják annak, amennyit amerikai, belga, vagy angol rokkantak kapnak. A karhatalom fel akarta oszlatni a menetet, mire összeütközés támadt, amelynek során három rendőrtisztviselő s több rokkant megsebesült.

Schuschnigg bejelentette, hogy akkor is uralmon marad, ha csak a nép kisebbségére támaszkodik kormánya

Bécs, dec. 10. (Rador.) Schuschnigg kancellár Grázban, a hazafias front gyűlésén tartott beszédében kijelentette, hogy a jelenlegi kormány kötelessége és joga, hogy a hatalmon maradjon. Még, ha ez a kormány a nemzet egy kisebbségére támaszkodikna, még akkor is folytatnia kellene munkáját, mert ha kivonná magát a kötelességteljesítés alól, ez az országot káoszba vinné.

Bécs, dec. 10. A lapok beavatott helyéről szerzett értesülései szerint Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár és Berger-Waldenegg osztrák külügyminiszter szerdán, csütörtökön utaznak Budapestre.

Bécs, dec. 10. (Rador.) Mataja volt osztrák külügyminiszter felhívást intézett a bécsi katolikus szervezetekhez az ugynevezett Sturmsharenhez, amelyben foglalkozva az osztrák-német kapcsolatokról, megállapítja, hogyha németeknek Ausztria elleni offenzíváját csak egyelőre sikerült megállítani. Sem Hitler, sem a Harmadik Birodalom nem fognak jószántukból lemondani Ausztria annexiójáról. Dollfuss gyilkosainak felbujtóival béke nem lehetséges. Ausztria küldetése felszabadítani a németiséget a barbárság alól, mert a németek milliói Ausztriában látják végső reményüket.

Kapott-e harmincezer lejt a szatmári alpolgármester a személyfuvarozási koncesszióért

Az alpolgármester rágalmozási pert indított Farkas kereskedő ellen, aki azt állította, hogy 30.000 lejt adott az alpolgármesternek

Szatmár, dec. 10. (Az Új Kelet tud.) Érdekes rágalmozási per foglalkoztatja napok óta Szatmár kereskedő társadalmát. A rágalmozási pert Damboianu Izidor alpolgármester indította egy Farkas Kálmán nevű kereskedő ellen, aki azt terjesztette az alpolgármesterről, hogy 30 ezer lejt ellenében ígéretet kapott tőle, hogy a háziszemétfuvarozás koncesszióját a következő évben is ő fogja megkapni.

Az árlejtésen azonban más nyerte el a koncessziót, mire Farkas visszakövetelte a pénzt Damboianutól. Az alpolgármester vissza is adott 20 ezret, a többitől viszont egyáltalán nem akart tudni.

Damboianu állítólag a liberális pártkaszsa számára kérte a pénzt Farkastól, de mint utólag kiderült, az összeget nem fizette be a pártnak.

A város polgármestere és a szatmárme-

Ma este 9 órakor tartja meg az új Ipar-kamara disztermében

a zsidó szimfónikus zenekar

első nagy koncertjét

A rendezőség pontos megjelenést kér.

Jegyek előre válthatók: a Boskovits üzletben Str. Regina Maria és Kohn gyógyszer-tárban Piata Unirii 9.

TUNGSRAM

DUPLASPIRÁLLÁMPA DEKALUMEN SOROZATBAN

gyei prefektus felelősségre vonta ezért az alpolgármestert, aki azonban a leghatározottabban hazugságnak minősítette Farkas állítását és megindította ellene a rágalmozási pert.

A törvényszék döntése elé, nagy érdeklődéssel tekint a város polgársága azért is, mert a személyfuvarozási koncesszió körül már hónapok óta folyik a bérbeadási huza-vona. Néhány héttel ezelőtt ugyanis egy kereskedő megkapta a koncessziót havi ezer lejtért, másnap azonban megsemmisítették az árlejtést és a következőn 17 ezer lejt licitálták fel a koncesszió havibéréért, végül pedig megsemmisítették ezt az árlejtést is, és a város házi kezelésbe vette a személyfuvarozást.

A Román Gazdasági Intézet közgyűlése

Bucaresti-Bukarest, december 10. A Román Gazdasági Intézet tegnap tartotta évi közgyűlését, amelyen Slavescu pénzügyminiszter, Kiriacescu, a Banca Nationala al-kormányzója, Mrazek, a Román Akadémia elnöke és más személyiségek vettek részt. A tudományos intézet működéséről szóló beszámoló Gheron Netta egyetemi tanár olvasta fel. Az új választmány megalakulása után Kiriacescu emelte ki azt a nagyfontosságú munkát, amelyet az intézet hivatva van végezni, dícsérve Gheron Netta működését, aki európai nivóra emelte a gazdaságtudományi intézetet.

Hangsúlyozta, hogy az eredményes működéshez szükséges volna, hogy az intézetnek saját épülete legyen.

Slavescu pénzügyminiszter elismerte ennek szükségességét és bejelentette, hogy a kormány egymillió lejt bocsát az építési alap rendelkezésére, az új költségvetésben pedig még egy milliót fog e célra előirányozni. A közgyűlés a pénzügyminiszter bejelentése utáni lelkes hangulatban ért véget.

HIDETES AZ ÜZLET LELEKE: HIRDESSÉN AZ ÚJ KELETEN

Pesti Kirakat a Terézköruti Szinpad

uj revüje,

melyet Nóti Károly, Békeffi László, Kövály Gyula, Lőrincz Miklós, Keller Dezső, Buday Dénes és Erdőssy László irtak.

Konferál: Békeffi László.

A főszerepeket játsszák: Salamon Béla és Vaszary Piroksa.

Azonkívül fellépnek: Rajnai Alice, Nagykovácsi Ilona, Kőkény Ilona, Herendi Manci, Gárdonyi, Kövály, Sass Oly, Sárossy, Fenyő, Komlóthy, Ormos, Solymossy és a nagy kabaré-gárda.

Vasárnap és ünnepnap délutáni előadások. Telefon: 26-5-54.

SZÍNHÁZ-FILM

Az ismeretlen lány

— Molnár Ferenc legújabb színművének bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban —

Molnár Ferenc ifjú korában, de sötét deresedő fejjel sem kereste — legalább is színpadi műveiben — az élet komoly problémáit, a mindennapi sorsajlás hullámvérésében a vihartól hajszoltak világát.

Világi volt, mesteri színpadtechnikus Molnár Ferenc, egy mondvascsinált szentimentalizmus lantosa, aki azonban mindig akkor fogott leginkább hamis hangokat, amikor a megtért szerepében akart tetszelegni.

Legújabb műve: „Az ismeretlen lány”, komolykodó és problémaképező témái között a legösszintebbeknek, legelmélyültebbnek látszik, színpadi felépítése pedig egyenesen az ifjú Molnár Ferenc mesteri kezeire emlékeztet.

A téma egymagában is rendkívül érdekes. Egy triestri lebut „princesája”, a cinikus, beteg, szerencsétlen, olcsó kurtizán egy főúri szeszély következtében a legelőkelőbb ausztriai szanatóriumok egyikébe kerül, ahol viselkedésének finomságával, sőt előkelőségével — mintegy bizonyítékul annak, hogy eme tulajdonságok nem a születés és osztályhelyzet privilégiumai — meghódítja egész környezetét.

Az emberi komisszág azonban, mely egy főmérnök személyében jelentkezik, ezt a kivívott pozíciót egyetlen szóval megrendíti és a kis kurtizán, — miután előbb egy fiatal postatiszt életét is akaratlanul tönkreteszi, — visszahull a sárba, ahonnan vétettét s ahol újra felérezve multja egész

nyomorúságát, amelybe nem akar visszatérni, golyóval oldja meg az előítéletek, kommisszágok elviselhetetlenül köréje fonódó csomóját.

A dráma, mert igazi dráma ez a legújabb Molnár Ferenc-darab, mindvégig feszült cselekményű, erősen karakterisztikus, vérbő figurákat mozgató.

Molnár Ferenc, a színpadmester, ebben a darabjában határozottan költői kvalitásait csillogtatja meg s ha talán tömegsiker nem is ér el, annál komolyabban fogja elkönyvelni ezt az alkotását az irodalomtörténet.

Az előadás, egy-két mellékszereplő teljesítményét leszámítva, jó nivón mozgott. Harmath Jolán a drámai hatású második felvonásban nagyon tehetségesen és hatásosan szerepelt. Pompás volt V. Hegyi Lili és Tóth Elek. Teljesen érett, kiforrott alakítást nyújtott Balázs Samu a főúros szerepében. Kis szerepeikben is feledhetetlenül jellegzetesek voltak: Tompa Béla, Tompa Sándor, Berengh Béla, Stoll Béla és Mihalkó Gizi. Később sikerült játékkal vettek részt az előadásban Kovács György és Nagy István. Egészen jelentéktelen szerepében is feltűnt nagyszerű temperamentumával és máris erős női ösztönével: Vermes Kató, aki egy kis uccalányt alakított.

Jók voltak még Benes Ilona, Dancsó György, Czoppán Flóra. (s. l.)

A csernovici zsidó színház Nagyváradon

Oradea, Nagyvárad, dec. 10. Az M. Reisch igazgató vezetése alatt álló csernovici jiddis színház sorozatos erdélyi sikerei után szombaton este mutatkozott be először Nagyváradon. Több, mint egy évtizedes tradíciója van Nagyváradon a jiddis színháznak, de a város zsidósága talán még sohasem fogadott olyan meleg szeretettel zsidó színtársulatot, mint a csernovici színházat. Sidy Thal volt a központja a lelkes ünneplésnek, aki már évtizedekkel tehetőségének kibontakozása idején is elkápráztatta közönségét a nagyváradai deszkákról. Most, hogy újra megjelent a nagyváradai közönség előtt egy csapásra a szívébe férközött mindenkinek. Tünetes tehetősége és egyedülálló temperamentuma még jobban

kibontakozott. Ma világviszonylatban is az első garnitúrában a helye az egészen kivételes művészek között.

Szombaton és vasárnap egyforma zsúfolt ház ünnepelte tomboló tapsviharral Sidy Thal, az ellenállhatatlan humoru Tefnert és a társulat összes többi szereplőit. A következő három előadásra a jegyek nagy része elővételben kelt el. A nagyváradai előadások műsorát itt adjuk:

Kedd: IDE Rebezen.
Szerda: Die Komödiantin.
Csütörtök: Der Chasendl.

A társulat legközelebb a következő városokban vendégszerepel: Szatmár, Nagykároly, Máramarossziget, Nagybánya.

A Magyar Színház közleményei:

Ma van Sidney Kingsley világhírű drámájának, Az orvosnak várva-várt premierje

Az utóbbi évek színpadi irodalmának egyik legjelentősebb eseménye fog lefolyni ma a kolozsvári Magyar Színház színpadán. Ez alkalommal mutatja be ugyanis a társulat drámai együttese Kingsley Az orvos című drámáját, amelyet ma Európában 164 színpadon játszanak sorozatos előadásban.

Az érdekesítő téma színpadtechnikai tekintetben olyan felkészültséget követel, amilyent eddig nem mertek színpadra vinni és ezért lett Az orvos az utóbbi évek legnagyobb, leghatásosabb és legértékesebb műsor-darabja.

Az orvos világsikere annak tulajdonítható, hogy ez az első darab, amely merész bátorsággal színpadra viszi egy nagy klinika egész belső életét.

Bevezet bennünket a gazdagok és szegények betegségáiba, az orvosok egymásközötti konfliktusaiba és attól sem riad vissza, hogy

a hatalmas operációsterem életének eddig műszaki titkai

megrendítő élethűséggel színpadra vigye. Teljes operáció, minden előkészületével a második felvonás tetőpontja. A színház ezt is teljes reafitással tanulta be, hetek kemény munkájával.

Kitűnő operátor útmutatásai mellett. Nincs népszerűbb és egyben izgalmasabban aktuális színdarab, mint Az orvos. A fiatal tudósjelölt, aki egy amerikai milliomos lány volégenye, súlyos konfliktusba kerül lelkiismeretével, magáévá tesz egy kis ápolónőt, akit egy szkeptikus abortusz végül is

az ő műtőasztalára sodor.

Vagyon és tudomány, gazdag és szegény, szerelem és kötelesség legmaibb, minden embert egyformán érintő problémái

adják meg Az orvos világsikerének kulcsát. Nem fordult még elő, hogy a színház hét egymásutáni előadásra mert volna kitűzni egy prózai darabot. Ez is mutatja, hogy a színház milyen biztos Az orvos sikerében.

Az orvost nálunk Kádár Imre rendezte, az óriási technikai apparátust Rajnai Sándor tervezte meg. A bölcs tudósprofesszort Tóth Elek, az elbukó és felemelkedő fiatal orvost Kovács György, a milliomos lány menyasszonyt Vass Piri, a tragikusan elbukott kis ápolónőt Fényes Alice, a klinika orvosait Balázs Samu, Örvössy Géza, Tompa Sándor, Jenei János, Nagy István, Dancsó György, Kudelász Károly, Csengeri Aladár, Hetényi Elemér, az ápolónőket Czoppán Flóra, Váró Ann, Kós Dodó, Mihalkó Gizi, Bartha Maris, Fekete Kató alakítják, kivülük fontos szerepe van Tompa Bélának, Stoll Bélának, Benes Ilonának, Hegyi Lilinek, Vermes Katónak, de az együttes majdnem minden tagjának is.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd 1/9-kor: AZ ORVOS. (Az utóbbi évek legnagyobb színpadi sikere. Sidney Kingsley 3 felvonásos, 9 képből álló drámája. A budapesti Vigaszínházhoz hasonló pazar kiállításban és brilliáns szereposztásban. Premieréret 13. szám.)

minden előnye megismétlődik a II. osztálynál is, amelynek húzása DECEMBER 15-én lesz. Aki egy negyed sorsjegyet játszik, két számmal vesz részt a sorsolásban, aki egész sorsjegyet vesz, minden osztályban 5 számmal vesz részt.

EGY negyed sorsjegy megújítási ára 200 le. Egy negyed sorsjeggyel a játékos részt vesz az Állami Sorsjáték osztálysorsjátékában, amelynek nyerevényei oszthatók és a melléksorsjáték húzásain, amelynek nyerevényei oszthatóak.

Minden negyed sorsjeggyel EGY MILLIÓT nyerhet a játékos a melléksorsjátékon. Ne térjen ki a szerencse elől. Az Állami Sorsjáték a milliómosok hatalmas táborát teremtette meg. Miért ne lehetne Ön is közöttük, amikor ez semmi megérőltetésébe sem kerülne?

LOTERIA DE STAT

Economia S. A. Cluj, Piața Unirii 23.

Erdélyrészi főelárusító RÉVÉSZ ERNŐ Tg. Mures
Messzemenő diszkrécio. Postai szétküldés.

Vásároljon a 2-ik osztályra sorsjegyet és siessen megújítani sorsjegyet idejében
BANCA ILIESCU S. A. CLUJ főelárusítójánál

Szerda 1/9-kor: AZ ORVOS. (2-adszor.)
Csütörtök 1/9-kor: AZ ORVOS. ((3-adszor.)
Péntek 1/9-kor: AZ ORVOS. (4-edszer.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, december 12-én: Gyöngyhalász. (Premier.)

Péntek, december 14-én: Rigoletto. (Pia Igi asszony vendégszereplésével.)

Szombat, december 15-én: Aíareosbál. (Iskolai előadás.)

Vasárnap, december 16-án (este): Traviata. (Pia Igi asszony vendégszereplésével.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Eladó gyógyszerár. Egy népes zsidólakta vidéken készpénzért kedvező árban jóforgalmu patika nagy, anyagtraktárral családi okok miatt eladó. Cim a kiadóban.

HAZASSÁG.

HAZASSÁGOKAT legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Festő, szobrász, vagy iparművésznek kiválóan alkalmas, világos helyiség a város központjában kiadó. Értekezni lehet Piața Unirii No. 32. a házfelügyelőnél.

Elegánsan butorozott, különbejáratu, kertre nyíló szoba 1-2 személynek kiadó. Str. Clemeanceau (Postakert-u.) 5.

Calea Regele 82. szám alatt kiadó négyszobás, fürdőszobás lakás egészben vagy két-két szobára megosztva. Részletes felvilágosítást ad és a méltányos bért közli ügyvédi iroda, Str. Vlaahu 3., földszint. Telefon 525.

Kitűnő állapotban levő madárjavor háló és konyhaberendezés olcsón eladó. Pap u. 30.

Rézműves, önálló munkás, 30-35 éves, tisztamultu, csakis nőien, lehet izr. vagy keresztény, jelentkezzen teljes címmel és eddigi működés megjelölésével „Jövő” jellegre, melyet a kiadó továbbít.

BIZTOS KERESÉTHEZ

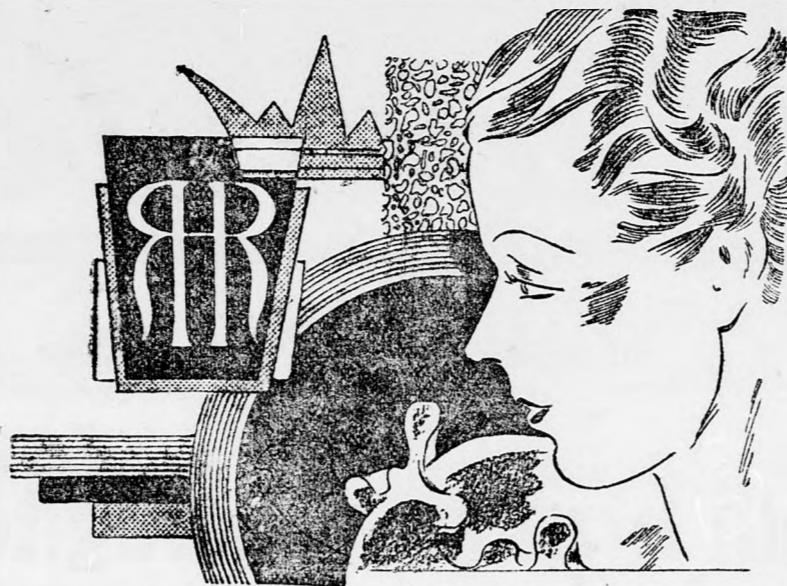
jutnak szorgalmas, sok ismerőssel rendelkező munkanélküliek a sok milliárd vagyontu „Donau-Magdeburger” világkoncert romániai érdekeltsége: a Gazdák Biztosítónál. Háztulajdonosoknak óriási engedmények! Kartellen kívül! Minden biztosítás felelősség mellett áthozható! Vezérügynökség: Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 22. szám alatt.

HIREK

Ujabb nyelvvizsgának vetik alá a városi kisebbségi városi alkalmazottakat? Nagyváradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el Nagyváradon, hogy a nemrégiben román nyelvvizsgán átesett kisebbségi városi alkalmazottakat újabb nyelvvizsgára elé állítják. Mosoiu polgármester a vizsgákra vonatkozólag kijelentette, hogy a közeljövőben nem tervez hasonló városi vezetősége és nincsen szándékukban kitenni állásukból a kisebbségi alkalmazottakat, amint azt többen hirtelenséggel próbálták. Ezzel szemben az egyik városi tanácsos kijelentette, hogy a város vezetősége valóban tervez újabb nyelvvizsgát a közeljövőben, aminek valószínűleg nagyobb kisebbségi elbocsátás lesz a következménye.

Falibontással kirabolták Nagyváradon egy trafikot. Nagyváradról jelentik: A szombatiról vasárnapra virradó éjszaka szakértelmeire való betörés történt Nagyváradon a Deutsch Ferencné tulajdonát képező Vilányi uccai trafikban. A betörők ritka szakértelmelemmel és türelemmel kibontották a trafik ajtaja körüli falat, majd kiemelték a vasrácsot és úgy hatoltak be az üzletbe. Reggel, amikor a trafik tulajdonosnője ki akarta nyitni az üzletet, megdöbbenve látta, hogy az üzlet ajtaja előtti vasrácsot kiemelték és a tőzsdében teljesen kiürítették a polcokat. Azonnal értesítette a rendőrséget, akik vizsgálatot indítottak és megállapították, hogy hasonló betörést már három ízben követtek el az utóbbi időben. Valószínűnek tartják, hogy az előbbi betörések tettesei törtek be a Vilányi uccai trafikba is. A betörők 27 ezer lej értékű dohányt és ötezer lej készpénzt vittek magukkal. A rendőrség erélyes nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

Ferdinand király szobrát felavatták Sz.-Udvarhelyen. Sz.-Udvarhelyről jelentik: Fényes ünnepségek keretében avatták fel tegnap Székelyudvarhely főterén Ferdinand király szobrát. A helyi hatóságok képviselői után Inculcz belügyminiszter beszélt, aki méltatta az elhunyt uralkodó történelmi szerepét és különösen a világháborúban végzett munkáját.

RICHARD HUDNUT
Three Flowers
Puder

Napjainkban már nem osztoznak CIMEREKET

A Richard Hudnut Three Flowers pudert ad minden nőnek, hogy az arisztokraták stílusát öltse fel!

Azok között a tényezők között, amelyekből a nőket megítélik, az arcbőr a legfontosabb, az arcbőr ápolására pedig a puder a leghatásosabb. A szín, elegáns árnyalataival, amely az arcbőrnek hamvaságot és természetességet kölcsönöz, a raffineriával adagolt parfüm, amely a közlekedéskor kellemes benyomást kelt, a mikroszkopikus por, amely az arcbőrt tökéletesen bársonyossá teszi — ezek a kiváló készítmény szükséges alkotórészei.

Hírek a Harmadik Birodalomból. Berlinből jelenik: Dr. Thott, a birodalmi utépítés felügyelője, Stockholmban a svéd-német társaság ülésén ismertette a németországi utépítés ügyét. Rámutatott arra, hogy a birodalom ötven ezer községe közül csak 12 ezernek van vasutvonala, ezért nagy fontossága van a motoros járművek számára épülő utaknak. A tervbe vett 7000 kilométeres hálózatból 1200 kilométeres utonalak már elkészültek. A birodalom területén több mint 400 ezer munkás dolgozik közvetlenül, illetve közvetve utépítésen. A költségvetés súlyosodó utépítési költségek szerinte élenk a fő feladatai a német fegyverkezésekről külföldön terjesztett híreknek. — A nemzeti szolidaritás napján öt óra alatt 3 és félmillió márkát gyűjtött össze a téli segély céljaira a birodalom területén. Göbbels ma jelentést tett Hitlernek az eredményről, aki megtagadta a propagandaügyi miniszternek, hogy juttassa kifejezésre megelégedését és köszönetét az adakozóknak és a gyűjtőknek.

A zsidó történelmi szeminarium legközelebbi előadása szerda este 9 órakor lesz a Salom klub termében. Téma: A diaszpóra fejlődése és a talmud.

Teljes sikerrel járt Marchandoux francia kereskedelmi miniszter moszkvai útja. Párizsból jelentik Marchandoux francia kereskedelmi miniszter este elutazott az orosz fővárosból vissza Párizsba. Utja új megállapodások létrejötté révén teljes sikerrel járt.

Munkászavargások Barcelonában. Madridból jelentik: Barcelonában munkáselbocsátások miatt zavargók három közuti villamoskocsit felgyújtottak.

Japán számára kémkedő szervezet leplezték le Londonban. Londonból jelentik: A rendőrség kémiszervezetet leplezett le, amely Japán részére kémkedett. Különösen az angol aviatikáról és a singaporei kikötőről szolgáltatott adatokat. A rendőrség házkutatást tartott a Londonban tartózkodó összes japánoknál.

A kanadai orvosok Nobel-díjra ajánlják Allan Dafoy kollegájukat, akinek sikerült életben tartani a híres ötös ikreket. New-yorkból jelentik: Allan Dafoy kanadai orvos, akinek sikerült a híres ötös ikreket életben tartani, most turauton van s előadások keretében számol be Kanadában és az Egyesült Államok területén a rendkívüli esetről. Az orvost, aki csaknek három év-tizede él távol a civilizációtól az orvostudomány apostolaiént vidéki őrhelyén, a kanadai orvosok ajánlani fogják a Nobel-díjra.

Kiütéses tifusz lépett fel Jasi környékén. Jasiból jelentik: A jasi egészségügyi hatóságok jelentése szerint a vidéken kiütéses tifusz lépett fel. Ezideig Jasiba hat beteget szállítottak, míg Tecuciban négy, Falcuban hat megbetegedésről számolnak be. A jasi egészségügyi hatóságok lépéseket tettek a járvány továbbterjedésének megakadályozására.

Antal István, a Kolozsvárról elszármazott kiváló zongoraművész koncertje a budapesti rádióban. Antal István, a jelenleg Berlinben élő, Kolozsvárról elszármazott kiváló zongoraművész, akinek neve már Európaszerte jóhírnévé vált, folyó hó 12-én, szerdán délután, nyugati időszámítás szerint 3 órakor hangversenyt tart a budapesti rádióban. A rendkívül tehetséges zongoraművész műsorán ezúttal román, mégpedig kolozsvári román zeneszerző műve is szerepel: dr. Ghidionescu „Szamová” című pályadijnyertes alkotása. Ugy román, mint a kisebbségi erdélyi zsidó és magyar körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg Antal István rádiókoncertje iránt.

Jonel Fernic Nelly Sandra Jazz duett az Univerzitata sportklubban. Jonel Fernic Nelly Sandra Bukarest kedvencei a párisi Alhambra tagjai december 12-től egy pár estén az Univerzitata klubban lépnek fel. Nem kell különösebben bekonferálnunk ezt a duettet, mert mindenki ismeri a gramofon és a rádió mikrofonján keresztül Jonel Fernicet, aki ma az ország legdivatosabb zeneszerzői között foglal helyet és akinek tan góit és foxait minden zenekar játsza. A klub igazgatóságának nagy áldozatok árán sikerült egy pár estére lekötni őket. Misoruk, amelyen a legújabb tangok, foxok és sanzonok szerepelnek minden este 10 órakor kezdődik. A klub vezetősége ezúton hívja meg tagjait és azok vendégeit.

ROYAL SLÁGER-MOZGO

Ma kedden utoljára **STAN és BRAN** Holnap, szerdán romániai premier: **„Nagy Katalin”** főszerepekben: **Elisabeth Berger** és **DOUGLAS FAIRBANKS junior** fellépőgátják a világot

Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — tesszik az életet nehézé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József víz műtétek előtti és utáni időszakokban is igen kedvelt, nagyértékű hashajtó.

Jasiban új vasúti állomási épületeket avattak fel. Jasiból jelentik: Jasiban vasárnap avattak fel a vasúti állomás új épületeit. A megnyitó ünnepségen résztvett Pop Valér helyettes közlekedésügyi miniszter Cezar Mereuta CFR vezérigazgató, Tabacovici a CFR elnöke és mások.

Rövid hírek mindenünnen. Clevelandben kínaiakat tartóztattak le, akik iskolásgyermekeknek kábítószerket adtak el. Más városokban is történtek hasonló üzelmek miatt letartóztatások. — Henry Béranger, a szenátus külügyi bizottságának elnöke a Chateau-Briand-emlékünnepségre Olaszországba érkezett. A szenátor tárgyalni fog Mussolinival is, Laval római utjának előkészítéséről. — A jövő év folyamán ünneplik Johann Sebastian Bach születésének 250-ik évfordulóját. Ebből az alkalomból Bach-film fog készülni, amelynek kísérezését a nagy komponista műveiből állítják össze. — Az amerikai hatóságok a kábítószerkereskedők elleni razzikiák során több mint ötszáz letartóztatást eszközöltek s nagymennyiségű kábítószerrel foglaltak le. A legtöbb bűnöst Csigóban, Pittsburgban fogták el. — Prágában a Várban 150 kiránduló megtekintette a káptalan hatalmas páncélaíjával elzárt kincstárát. Nézték a kincseket, amikor valaki kívülről becsapta az ajtót. Pénzszekrény mechanikust kellett hívni az ajtó kinyitására s így két órai fogság után a kirándulók kiszabadultak a kincstárból. — Henderson, a leszerelési konferencia elnöke előadó körúton jelenleg Norvégiaiban tartózkodik.

Országos vásár. Jibou községben (jud. Salaj) újabb értesülésünk szerint az országos állatvásár december 13-án, míg a kirakodó vásár december 14-én lesz megtartva. A meghódított élet. Lelkes, szenvedélyes és fantasztia embereket rajzol Virgilio Brocchi, ez a lelkes, szenvedélyes író, akik félig szentek és félig örültek, de törhetetlenül mennek a maguk hitének lobogója alatt. Virgilio Brocchi a legmagasabb idealizmus, a legnemesebb humanizmus fűti: e tekintetben Barbussevel vetekedik. „A meghódított élet” (Il Posto del Mondo) Brocchi remek regénye, Komor Zoltán kitűnő fordításában, remek fehér papíron. Atheneumkiadásban, 330 oldalon, egész vászonkötésben 90 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalban, vagy Lepage-nál: Cluj. Kérje az Atheneum-újdonságok jegyzékét.

Megvan a szavazati joga? A Zsidó Párt megszerzi önnök. Jelentkeztek azonban a párt str. Saguna v. Bartha Miklós u. 7. sz. alatti irodájában délelőtt 12—2-ig.

Gázmérgezést kaptak a tüzhely melegétől. Targovistéről jelentik: Dumitru Alexandru és Jon Zamfir temesvári származásu munkások Targovistében egy mozi építkezésnél dolgoztak. A munka elvégzése után betértek az egyik helyi kocsmába, majd hajnal felé elázott állapotban hazamentek közös lakásukra. A két munkás hazaérve mangánt gyújtott, hogy a tüznél melegedjenek. Időközben elaludtak és a szobában a mangán égésétől keletkező gáz elkábította őket. Reggel a szomszédok erővel betörték az ajtót és a szobába érve Zamfir halva találták, míg Dumitru Alexandrut haldokolva kórházba szállították.

Fegyverkeznek a kubai fasizták. New-yorkból jelentik: A lapok értesülései szerint Kuba részére amerikai fegyverrendeléseket teljesítettek. Ugy hírlik, hogy a kubai fasizták akarnak fegyverkezni, hogy ezzel kezlikbe kaparintsák a hatalmat.

Ilyés Gyula: Oroszország. (Nyugat kiadás.) Ilyés Gyula a kitűnő költő, aki most érkezett vissza kéthónapos szovjet-oroszországi tanulmányutjáról, e könyvében a mai Oroszországról ad izgalmas, érdekes, naplószerű vallomást. Az író bejárta csaknem az egész európai Oroszországot, megfordult Moszkvában, Leningrádon, Rosztovban, Charkovban, Dnyeprogeszben, Szebasztopolban, Nyizsnyij-Novgorodban, felkereste a legnagyobb gyárakat, ipari és mezőgazdasági üzemeket, pontos képet rajzol a munkások és parasztok életéről, a kulturális, színházi, művészeti és irodalmi viszonyokról, kitér a társadalmi, vallási és jogi problémákra, a gyermeknevelésre, a házassági kérdésre s minderről oly szemléletes eleven-séggel számol be, hogy könyve a legélvezetesebb és legtanulmányosabb olvasmányválik. A könyvet ötven fényképfelvételel élénkíti; ára fűzve 87 lej, egész vászonkötésben 117 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj-Kolozsvár. Kérje a Nyugat-könyvek teljes jegyzékét.

Olcsó

karácsonyi népvásári rendezünk minden vevő karácsonyi ajándékot kap

Moskovits & Comp. Cluj

üveg, porcellán, konyhafelszerelés
Calea Regele Ferdinand 23. (főpostával szemben)

Comunitatea izr. ort. aut. din Cluj.

No 947.978—1934.

Bérleti hirdetmény

Pályázatot hirdetünk a

1. „Cristal” rituális és gözfürdő bérletére, valamint
2. a hitközségi Huscarnok és az abban gyakorlandó kóserhus kimerési jog bérletére.

Ajánlatok beadhatók f. hó 16-ig, részletes feltételek megtudhatók a hitközség Titkári Hivatalában.

Cluj, 1934. december 9-én.
Az Elnökség.

Unirii 23.
g. Mures
rsjegyet idejében
sitójánál
iparművésznek ki-
os helyiség a város
ertekezni lehet Piata
gyelönél.
t, különbejáratu,
személynek kiadó.
kert-u.) 5.
a alatt kiadó négy-
egészen vagy két-
Részletes felvilágosi-
bért közli ügyvédi
idszint. Telefon 525.
ó madárjavor háló-
són eladó. Pap u. 30.
nkás, 30—35 éves,
lehet izr. vagy ke-
éjes címmel és ed-
vel „Jövő” jellegre,
ESETHEZ
ismerőssel rendelke-
milliárd vagyontu
világkoncert romá-
zókák Biztosítónál.
ási engedmények!
biztosítás felelős-
vezérigazgató: Str.
Ferenc-u.) 22. szám

UJ KELET Legújabb hírek

Pál régensherceg rendeletileg megszüntette a jugoszláviai magyar állampolgárok további kiutasítását

Genfben feltétlenül biznak a kielégítő megoldás létrehozásában

Anglia, Franciaország és a kisantant között 3 pontból álló megegyezési platform jött létre? Titulescu válaszol Eckhardtnek

A kisantant elhagyja a Népszövetséget, ha Jugoszlávia nem kap megfelelő elégtételt?

Genf, december 10. A tegnapi vasárnap Genfben állandó tárgyalásokkal telt el, melyeket a Genfben lévő népszövetségi fődelegátusok és külügyminiszterek folytattak le a jugoszláv memorandum által teremtett nehéz helyzet megoldására. Laval francia külügyminiszter elsősorban Jeftics jugoszláv, majd Politis görög külügyminiszterrel tanácskozott, amely után Eden és Aloisi főmegbízottakkal folytatott eszmecsere.

Laval igyekezett megoldást találni. A helyzetet ugyanis komplikálja a népszövetségi alapszerződés ama pontja, amely előírja, hogy bármilyen határozathozatalhoz teljes egyhangúság szükséges a Népszövetség plenumában s az egyhangúsághoz maguknak a panaszos feleknek a hozzájárulása is szükséges. Laval ezért olyan formulát keres,

amely egyfelől elégtételt adna Jugoszláviának, másfelől azonban más államok elégedetlenségét se idézné fel s így az egyhangúság biztosítható legyen.

A megbeszélések során Jeftics közölte Lavallal Jugoszlávia és szövetségesei engedékenységének végső határait.

Nyugodtan ítéljük meg a helyzetet

A megoldás ügyében megkezdett tárgyalások a késő éjszakáig tartottak. Vacsora után Eden főpécsetőr és Benes folytattak hosszú megbeszéléseket. A megbeszélések kapcsán az éjfél órákban nyugodtan ítéltek meg a helyzetet. A delegátusok abban reménykednek, hogy található lesz olyan megoldás, amely ki fogja elégíteni Jugoszláviát s amelyhez Anglia és Olaszország is hozzájárulnak.

Laval kijelentette, hogy a megegyezés létre fog jönni, mert meg kell egyezni.

Egyidejűleg az egyes fődelegátusok között is magánmegbeszélések folytak. A fődelegátusok számolnak azzal, hogy a vita esetleg el fog huzódni, mert nehéz kiegyenlítő megoldást találni. Mégis remélik, hogy sikerülni fog a vita tulságos kieleződését elkerülni.

Diplomáciai körökben úgy hírlik, hogy a Népszövetség végső határozatában feltétlenül benne fog foglaltatni, hogy a jövőben a felelős kormányok nagyobb éberséggel tartóznak figyelemmel kíséreni a politikai szervezetek működését és szükség esetén közbe kell avatkozniok.

Lavvelménynek a genfi helyzetről

A francia sajtó élénk figyelemmel kíséri Laval tárgyalásait és reméli, hogy sikerülni fog kielégítő megoldást találnia. A Journal megjegyzi, hogy a magyar emlékiratra Titulescu fogja megadni a választ. *A Népszövetség plenuma előtt az igazi ütközet tulajdonképpen csak most veszi kezdetét.*

A Le Temps azt hiszi, hogy e hét első napjaiban a megegyezés létre fog jönni, amelynek a kiengesztelődés szellemében kell megőrtönnie. Ebből a szempontból Titulescu beszéde nagyjelentőségűnek ígérkezik. A lap egyébként megállapítja, hogy *Genfben a légkör a kibékítés szellemének kedvez.*

Most azt a formulát keresik, amely elégtételt ad Jugoszláviának anélkül, hogy rö-

videsen megoldódik a probléma s akkor enyhülés fog beállani.

Az angol lapok általában annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy Laval, illetve Aloisi eredményt fognak elérni a vizsály érdekelteivel folytatott tárgyalásokban és végül is még fogják találni a kielégítő megoldást.

Párizs, december 10. (Rador.) A Havas ügynökség közli Genfből, hogy az utóbbi napok feszült és pesszimistikus hangulata után ma népszövetségi körök reménykedve várják a fejleményeket, ami annak köszönhető, hogy Laval és Benes meg tudták győzni Edent a jugoszláv-magyar ellentétek megoldásának azonnali szükségességéről. Azt állítják, hogy Eden elfogadta a határozati javaslat 3 főbb pontját: 1. a nemzetközi terrorizmus elítélése és szankcionálása; 2. újbóli kihangsúlyozása a népszövetségi paktum tizedik szakaszának, mely kötelezi a Népszövetség összes tagjait, hogy respektálják a többi tagállam területi integritását és függetlenségét; 3. hogy felszólítsák Magyarországot a marseillei merénylet előkészítését illető felelősségre vonatkozó vizsgálat folytatására. Franciaország, Anglia és a kisantant tehát egyetértenek ebben a tekintetben és ha Olaszországot sikerül megnyerni, úgy létrejöhethet az ily értelemben megfogalmazott határozati javaslat.

A belgrádi Politika című lap, a nagyhatalmak sajtójával ellentétben, még mindig agresszív hangon ír s azt a nézetét hangoztatja, hogy nem fontos már, milyen formulát fognak találni Genfben. Magyarország szerepe a marseillei merényletben teljesen le van leplezve és még protektorai is. látva a Magyarországra nézve súlyos helyzetet, igen óvatosak a védelemben.

Angol intervenció Budapesten és Belgrádban

Angol diplomáciai körökből szerzett információk szerint, Anglia budapesti és belgrádi követi az illetékes kormányoknál nagy erőfeszítéseket tesznek abban az irányban, hogy egy a jugoszláv, mint a magyar kormányok a teljes mérséklet betartására utasítsák genfi fődelegátusaikat. Ugyancsak diplomáciai körökben úgy hírlik, hogy a Népszövetség határozatában feltétlenül benne fog foglaltatni, hogy a jövőben a felelős kormányok nagyobb éberséggel tartóznak figyelemmel kíséreni a terrorista szervezetek működését.

A jugoszláviai kiutasítások ügye

A Rador belgrádi jelentése szerint, a jugoszláv belügyminiszter tegnap elrendelte, minden bizonnyal népszövetségi intervenció alapján, a magyar állampolgárok kiutasításának azonnali megszüntetését. Ez vonatkozik azokra a Jugoszláviában tartózkodó magyar állampolgárokra is, akiknek tartózkodási engedélyük lejárt. A jugoszláv belügyminiszter fenti rendeletében azt hangoztatja, hogy a kiutasítások az idegen ellenőrzési törvénynek a helyi hatóságok által történt tulszioru alkalmazásának tudható be.

Londonban úgy tudják, hogy a kiutasítási rendelet visszavonását — mint a Daily Express jelenti, Pál régensherceg rendelte el.

A rendelet eredményeképpen Budapestre a tegnapi nap folyamán már csak mind-

össze két család érkezett, összesen hét családdal, akik Magyarboj határállomásnál lépték át a határt.

Stockholm, december 10. Hétfőn ül össze a svéd törvényhozás külügyi bizottsága, hogy megvitassa a Saar-vidékre a nemzetközi haderőbe küldendő svéd kontingens kiküldésének ügyét.

A Rador belgrádi jelentése szerint egy Pavlovics nevű horvát terrorista, akit Franciaországban tartóztattak le, állítólag

azt a fantasztikusan hangzó vallomást tette, hogy a marseillei merénylet előtt 25 nappal, egy Erdélyi nevű magyar rendőrfelügyelő látogatta meg és 14 ezer frankot ígért a marseillei kikötő és az azzal szomszédos uccák tervrajzáért. Miután a Pavlovics a Jankapusztán tartózkodó Persectől azt a parancsot kapta, hogy mindenben alkalmazkodjék a magyar rendőrséget utasításához, elfogadta az ajánlatot és a kért tervet el is küldte Tóth László budapesti rendőr címére.

Miután ezt a hírt kissé elfogult forrásból közlik, egyelőre fenntartással kell fogadni annak valódiságát.

Genf, december 10. A hivatalos genfi jelentésekkel szemben, melyek mind a közeli megegyezésről számolnak be, a kolozvári Patria azt a szenzációs értesülést közli, hogy amennyiben Jugoszlávia nem kapna megfelelő elégtételt a Népszövetség tanácsától a memorandumában foglalt panaszokra vonatkozólag, úgy Jeftics külügyminiszter visszavonja a Népszövetségtől memorandumát és elhagyja Genfet. A Patria értesülése szerint ebben az esetben a kisantant másik két állama szolidarisznak fogja kijelenteni magát Jugoszláviával és szintén elhagyja a Népszövetség tanácsának színhelyét. A Patria értesülését, amíg erre vonatkozólag Genfből megfelelő megerősítés nem érkezik, fenntartással közöljük.

Román Opera

Premier! Szerda, december 12-én. Premier!

Gyöngyhalász

Főszerepekben: Rózsa Anna, T. Spáru, G. Simionescu és V. Sioniu

Hendersonnak ítéltek oda az idei Nobel-békedíjat

Stockholm, december 10. A béke Nobel-díj odaítélésére alakult bizottság a mai nap folyamán úgy döntött, hogy az idei béke Nobel-díjat Hendersonnak, a leszerelési konferencia elnökének és az angol munkáspárt főtitkárának ítéli oda. Henderson kétségtelenül nagy erőfeszítéseket tett a leszerelési konferencia sikere érdekében, de meg kell állapítani, hogy ezek az erőfeszítések teljesen eredménytelenek voltak. Eppen ezért a béke Nobel-díj Hendersonnak való juttatása némi csodálkozást váltott ki a világ közvéleményében, annál is inkább, mert a jelenlegi atmoszféra Európában mindennek nevezhető, csak éppen békesnek nem.

A nemzeti parasztpárt megfujta a harci riadót a kormány ellen

Mirtonak a pártból való kizárása nem aktuális, mert Vaida pártját fogja

Bucuresti-Bukarest, dec. 10. Tegnap este a nemzeti parasztpárt állandó választmánya befejezte tanácskozásait, miután előzőleg 8 ülésen át az összes napirenden levő politikai kérdésekkel foglalkozott. A választmány ülésorozataról nyilatkozatot küldött szét a sajtónak. A nyilatkozat megállapítja, hogy a liberális párt jelenlegi kormányzásának meghosszabbítása anyagi romlásba sodorja az országot és nemzeti katasztrófát jelent. A kormány intézkedéseivel elakasztotta az árukivitel, elősegíti a behozatalt, ezáltal hozzájárult a kereskedelmi mérleg egyensúlyának felbontásához növeli a költ ségvetés hiányát. A múlt évben súlyos irányzatot mutató árakkal szemben az idén az ipari és kereskedelmi cikkek drágulását lehet tapasztalni annak ellenére, hogy a mezőgazdasági termények ára nem emelkedett. Ily módon megnehezedik a gazdálkodók helyzete, a dolgozó osztályok életmódja lecsökken. Különösen áll ez az állami tisztviselőkre. Mindezek a körülmények a pénzügyesség nagy áldozatokkal stabilizált értékét veszélyeztetik.

A nemzeti parasztpárt hivatalos nyilatkozata ezután megállapítja, hogy az ostrom-állapot és a cenzura fenntartását semmi sem indokolja. A kormány ezt a két intézményt saját ügyeinek fedezésére használja fel. A kivételes intézkedések mögött visszaélések és törvénytelen ségek burjánzottak fel, amelyek hozzájárulnak az országban uralkodó állapotok zavarossá válásához.

Az államszerkezet ugynevezet egyszerűsítésére vonatkozó intézkedések a közszolgálatok színvonalának leromlásához vezettek, míg a munkásségélyző egyesületek autonó-

miájának megszüntetése és alapjainak elvétele is rossz hatást keltett. A nemzeti parasztpárt állandó választmánya e megállapítások alapján kormánybuktató harcot jelentett be és a központi vezetőséget kéri meg a taktika kidolgozására.

A Skoda-ügyben pénzügyi és a hadiszergyártáshoz értő technikai szakértők kiküldését kéri, akik pártatlanul és politikai szempontok nélkül vizsgálják át megegyezést ezt az ügyet. A pártnyilatkozat felháborodásának ad kifejezést, amiért a párt ellenfelei több vezetőtagot, élükön Maniu Gyulát, állandóan támadják és ebben az igyekeztükben még az okmányhamisítástól sem riadnak vissza. Ennek a személyi támadásnak volt az eredménye, hogy három éven át elhanyagolták a hadsereg felszerelésének fontos kérdését. A nemzeti parasztpárt feladatának tekintti, hogy felelősségre vonja azokat a bűnösöket, akik megakadályozták az országvédelem kellő kifejlesztését.

A nyilatkozat végül is a legélesebb parlamenti harcot jelenti be.

Mihalache ma érkezik vissza topoloveni birtokáról és ma este találkozik Vaidával. Valószínűleg a nemzeti parasztpárt elnöke Maniuval is tanácskozást folytat, aki fenntartja elhatározását, hogy hozzászól a választásfelirati vitához és eddig csak alkalmilag hangoztatott személyi álláspontját fogja kifejteni annak során. Ami pedig Mirtonak a pártból való kizárását illeti, az most nem aktuális, mert Vaida pártját fogja Mirtonak a Maniu-hívek által felhozott vádakkal szemben.

Cenzurat

Taxa plătite No. 224
18. Telet
Zavonta
Evre 600
Eldre: 1
Telvire 1
Telvirek
KELET
dőség e
Okkeink
rás meg

Titule
egyha

A N
bizon

Genf,
vetség s
dum b
körében
enyhüle
értve M
tapaszt
találtak
lyek alk
moszfér
moszfér
Két n
antant i
szott, h
jugoszlá
lésa. Ar
ka és a
délyek l
vádolt-
Titule
nek egy
beri gon
engedél
fődeleg
pillanat
tumok,
désekk
emberis
vonják
A Né
zatában
mény h
tóságok
dál, hog
tehető
ország
szes re
gálni f
Népszö
gyarors
ítélet n
tétébe,
egyet
ez a k
viseli
A k
határo
ténye,
határo
szu idő
és tov
anyag
európa
A N
rői a k
mol be

A T
ülése
nagyh
román
bejelen
mány
lakozo
lentés